

Regeringens proposition

1982/83:157

om följdlagstiftning till inkomstskattereformen, m.m.

beslutad den 24 mars 1983.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll ovannämnda dag.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

KJELL-OLOF FELDT

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås till att börja med vissa följdändringar till inkomstskattereformen. Ändringarna rör främst förfarandet vid bestämmande av underlag för tilläggsbelopp. De nya reglerna innebär att sådant underlag alltid skall fastställas. Detta kommer emellertid till mycket stor del att ske maskinellt, varför de skattskyldiga oftast inte behöver lämna uppgifter utöver vad som nu är fallet.

Vidare föreslås att reglerna för beräkning av statlig inkomstskatt för s.k. ackumulerad inkomst anpassas till inkomstskattereformen. Samtidigt föreslås förenklingar i fråga om skatteberäkningen.

En annan fråga gäller uppgiftslämnandet för att få skattereduktion för erlagd fackföreningsavgift. Det föreslås att fackföreningsmedlemmarna skall få möjlighet att framställa sina yrkanden genom sina organisationer som skall förmedla yrkandena till riksskatteverket. Den som själv vill framföra sitt yrkande direkt till lokal skattemyndighet skall kunna göra det.

Vidare tas några frågor upp som rör den skattemässiga behandlingen av vissa stipendier. Nuvarande system behålls i stort men den ändringen föreslås att stipendier för deltagande i fackliga kurser i större utsträckning skall kunna vara skattefria.

Den allmänna fastighetstaxeringen som skulle ha ägt rum år 1986 föreslås framflyttad till år 1987.

En förenkling föreslås även i fråga om beskattningen av tjänstepension som betalas ut efter pensionstagarens död. Hela beloppet föreslås bli skattepliktigt.

Slutligen föreslås uttryckliga skatteregler för de fall där någon blir skyldig att betala tillbaka för mycket uppburna räntebidrag.

De nya reglerna föreslås med vissa undantag bli tillämpliga första gången vid 1984 års taxering.

1 Förslag till Lag om ändring i taxeringslagen (1956:623)

Härigenom föreskrivs att 25 §, 37 § 2 mom., 68 och 72 a §§ taxeringslagen (1956:623)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

25 §²

Allmän självdeklaration skall upptaga:

1) den skattskyldiges namn och postadress, hemortskommun, där sådan finnes, och hemvist därstädes, personnummer samt nummer å för honom utfärdad skattsedel å preliminär skatt för året näst före taxeringsåret ävensom beträffande utlänning nationalitet, beträffande utländsk juridisk person det land, där styrelsen haft sitt säte, samt beträffande skattskyldig, som allenast under någon del av beskattningsåret varit i riket bosatt, uppgift om den tid, han sålunda haft bostad härstädes,

2) alla förvärvskällor, beträffande vilka skattskyldighet för beskattningsåret åligger den skattskyldige; och skall därvid i fråga om förvärvskälla, i vilken skattepliktig fastighet ingått, särskilt angivas dels beskaffenheten av den skattskyldiges innehav av fastigheten, dels fastighetens taxeringsvärde året näst före taxeringsåret eller, om sådant värde det året icke varit fastigheten åsatt, dess eljest antagliga värde vid taxeringsårets ingång, dels ock, därest fastigheten icke ingått i förvärvskällan under hela beskattningsåret eller fastigheten ingått däri endast till viss del, huru lång tid eller till vilken del fastigheten sålunda ingått i förvärvskällan,

3) de intäkter och de avdrag, som äro att hänföra till varje förvärvskälla, dock att ersättning, som enligt bestämmelserna i 37 § 1 mom. 1. g) icke behöver upptagas i kontrolluppgift, ej heller behöver upptagas i deklarationen såsom intäkt.

4) de allmänna avdrag, som den skattskyldige yrkar få tillgodonjuta vid taxeringen.

5) den skattskyldiges tillgångar och skulder vid slutet av beskattningsåret, ändå att förmögenheten icke uppgår till skattepliktigt belopp, dock endast om och i den mån skattskyldighet för förmögenhet åligger honom.

6) beloppet av den preliminära skatt, som genom skatteavdrag erlagts för året näst före taxeringsåret, ävensom

7) garantibelopp, vilket skall upptagas såsom skattepliktig inkomst för den skattskyldige i dennes hemortskommun.

8) om deklarationen avser fåmansföretag, delägarers eller honom närstående persons namn, personnummer och adress och i förekommande fall aktie- eller andelsinnehav tillika med angivande av röstvärde, om olika röstvärden förekomma, dock att uppgifter icke behöva lämnas för närstående person, som ej

8) om deklarationen avser fåmansföretag, delägarers eller honom närstående persons namn, personnummer och adress och i förekommande fall aktie- eller andelsinnehav tillika med angivande av röstvärde, om olika röstvärden förekomma, dock att uppgifter icke behöva lämnas för närstående person, som ej

¹ Lagen omtryckt 1971:399.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:773.

² Senaste lydelse 1980:1015.

Nuvarande lydelse

uppburit ersättning från, träffat avtal eller haft annat därmed jämförbart förhållande med företaget.

Föreslagen lydelse

uppburit ersättning från, träffat avtal eller haft annat därmed jämförbart förhållande med företaget,

9) räntetillägg som skall beaktas vid fastställande av underlag för tilläggsbelopp samt grunderna för beräkning av räntetillägget.

Allmän självdeklaration skall därjämte innehålla de uppgifter, som för särskilda fall föreskrivas i denna lag eller som erfordras för beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen om allmän försäkring.

Ha makar, som ingått äktenskap före ingången av beskattningsåret och under detta år levt tillsammans, var för sig inkomst att taxera enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, skall vardera maken uppgiva huruvida inkomst av förvärvskälla är A-inkomst eller B-inkomst enligt 9 § 3 mom. nämnda lag. Vad nu sagts om makar skall i tillämpliga delar jämväl gälla i fråga om skattskyldiga som avses i 65 § sista stycket kommunalskattelagen (1928:370).

Har skattskyldig under beskattningsåret varit gift, skall han jämväl uppgiva sådan boets eller andra makens inkomst och förmögenhet, över vilken förvaltningen rättsligen tillkommit honom. Åligger skattskyldigheten andra maken, skall uppgiften lämnas å särskild blankett. Då skattskyldig skall taxeras för barns eller annans förmögenhet, skall uppgift lämnas jämväl om sådan förmögenhet.

Belopp, som upptagas i självdeklaration, skola utföras i hela krontal, så att överskjutande öretal bortfalla.

37 §

2 mom.³ Vid avlämnande av uppgifter, varom stadgas i 1 mom. skall iakttagas följande.

Avser sådan förmån, varom i 1 mom. första och andra punkterna förmåles, endast en del av året, skall upplysning meddelas om den tidrymd, för vilken förmånen utgått.

I kontrolluppgift, som upptager särskild resekostnads- och traktamentsersättning, skall angivas beloppet av dels resekostnadsersättning och dels traktamentsersättning jämte tid för vilken traktamentsersättning utgått. Därvid skola uppgifter lämnas om traktamentsersättning dels för förrättningar inom riket i enlighet med vad nedan sägs och dels för förrättningar utom riket. I fråga om förrättningar inom riket skola uppgifter lämnas särskilt för förrättningar som icke varit förenade med övernattning (endagsförrättningar), förrättningar som varit förenade med övernattning men icke medfört vistelse mer än femton dygn i följd på en och samma ort (korttidsförrättningar) samt övriga resor (långtidsförrättningar). För endagsförrättningar uppgives utgiven traktamentsersättning och antal dagar. Vid beräkning av antalet dagar för endagsförrättningar medräknas icke sådan endagsförrättning, som varat högst fyra timmar; förrättning som varat mer än fyra timmar men högst tio timmar räknas som halv dag; längre förrättning räknas som hel dag. För korttids- och långtidsförrättningar uppgives utgiven traktamentsersättning och antal nätter övernattning skett. De första femton dygnen av

³ Senaste lydelse 1982:1008.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

varje långtidsförrättning uppgivas såsom korttidsförrättning. – I kontrolluppgift skall i förekommande fall särskilt anmärkas, att arbetsgivaren utöver traktamentsersättningen, haft utgifter för den anställdes bostad eller uppehälle under förrättningen.

Om skattechefen i det län där arbetsgivarens hemortskommun är belägen medger det, behöver arbetsgivaren, i stället för att lämna uppgift enligt tredje stycket om traktamentsersättning vid förrättning inom riket, endast anmärka i kontrolluppgiften att sådan ersättning utgått. Förutsättning för medgivande är att ersättning utgår enligt sådana grunder att den kan antagas icke komma att överstiga avdragsgill ökning i levnadskostnaderna. Motsvarande medgivande kan lämnas även beträffande resekostnadsersättning för färd med allmänt kommunikationsmedel. Medgivande lämnas endast om arbetsgivaren har ett större antal anställda, som mera regelbundet företager tjänsteresor, och medgivandet bedömes vara utan olägenhet för taxeringsarbetet. Medgivande får ej lämnas fåmansföretag i fråga om uppgifter rörande företagsledaren och honom närstående personer samt delägare i företaget. Lämnat medgivande gäller tills vidare. Det kan begränsas till viss grupp av anställda. – Ansökan om medgivande göres hos länsstyrelsen senast den 31 oktober året före taxeringsåret. Talan mot beslut, varigenom ansökan om medgivande avslagits eller medgivande återkallats, föres hos riksskatteverket genom besvär som skola ha inkommit till verket inom en månad från den dag då klaganden erhöll del av beslutet. Mot riksskatteverkets beslut får talan icke föras.

Därest vid avlönings utbetalande avdrag skett för löntagares eller hans efterlevandes pensionering, skall i kontrolluppgiften upptagas bruttolön och vad som avdragits.

Av kontrolluppgift enligt 1 mom. första, andra eller sjunde punkten skall framgå om arbetsgivaren har att för utgivet belopp betala arbetsgivaravgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter. I kontrolluppgift som nu har sagts skall särskilt för sig tas upp representationsersättning och särskilt för sig annan kostnadsersättning än resekostnads- och traktamentsersättning.

I kontrolluppgift skall särskilt för sig tas upp sådant avdrag som har gjorts för preliminär A-skatt eller enligt lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar.

I kontrolluppgift skall anges namn och postadress samt personnummer eller organisationsnummer för såväl den uppgiftsskyldige som den uppgiften avser. Kan personnummer inte anges för den som uppgiften avser skall redovisas dennes födelsetid. Har den uppgiftsskyldige tilldelats särskilt redovisningsnummer enligt 53 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272) skall detta anges i stället för den uppgiftsskyldiges personnummer eller organisationsnummer. I kontrolluppgift som lämnas av fåmansföretag skall anges om personen är företagsledare eller honom närstående person eller delägare i företaget.

Kontrolluppgift, som i 1 mom. tredje punkten sägs och som avser pensionsförsäkring tagen annorledes än i samband med tjänst, skall innehålla uppgift om tidigare och nuvarande ägare till försäkringen och, om möjligt, fång varigenom äganderätten övergått samt, i förekommande fall, den som erhållit förfoganderätten till försäkringen. Kontrolluppgift, som avser pensionsförsäkring tagen i samband med tjänst, skall innehålla uppgift om den som enligt tjänsteavtalet skall åtnjuta pensionsförmånen.

Nuvarande lydelse

Kontrolluppgift enligt 1 mom. punkterna 1-3, 3 b - 3 f eller 8 skall avfattas på blankett enligt fastställt formulär. Särskild uppgiftshandling skall lämnas för varje person.

Riksskatteverket får på ansökan av uppgiftsskyldig medge undantag från bestämmelserna i *tionde* stycket. Mot riksskatteverkets beslut får talan ej föras.

Föreslagen lydelse

I kontrolluppgift skall lämnas uppgift om lån som har lämnats räntefritt, eller mot ränta understigande sedvanlig ränta, till arbets- eller uppdragstagare. Uppgiften skall avse lånebeloppet och erlagd ränta.

Riksskatteverket får på ansökan av uppgiftsskyldig medge undantag från bestämmelserna i *elfte* stycket. Mot riksskatteverkets beslut får talan ej föras.

68 §⁴

Av taxeringsnämnd beslutade taxeringar skall för varje skattskyldig införas i skattelängd.

I skattelängden antecknas särskilt

dels i avseende på statlig inkomstskatt inkomst av olika förvärvskällor med angivande tillika i fråga om skattskyldiga som avses i 9 § 3 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt huruvida inkomsten utgör A-inkomst eller B-inkomst, medgivet avdrag för underskott i förvärvskälla, sammanräknad nettoinkomst (summan av inkomsterna av olika förvärvskällor, minskad med avdrag för underskott), medgivna allmänna avdrag som inte avser underskott i förvärvskälla, taxerad och beskattningsbar inkomst,

dels beskattningsbar inkomst enligt 2 § lagen (1958:295) om sjömansskatt och enligt 1 § 2 mom. nämnda lag skattepliktig dagpenning samt det antal perioder om trettio dagar för vilka den skattskyldige har uppburit sådan inkomst under beskattningsåret, samt sjömansskattenämndens beslut om jämkning enligt 12 § 4 mom. lagen om sjömansskatt,

dels i avseende på kommunal inkomstskatt taxerad och beskattningsbar inkomst,

dels beslut i övrigt, som avser förutsättning för avdrag enligt 48 § 2 och 3 mom. kommunalskatte-lagen (1928:370) eller för skattere-

I skattelängden antecknas särskilt

dels i avseende på statlig inkomstskatt inkomst av olika förvärvskällor med angivande tillika i fråga om skattskyldiga som avses i 11 § 3 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt huruvida inkomsten utgör A-inkomst eller B-inkomst, medgivet avdrag för underskott i förvärvskälla, sammanräknad nettoinkomst (summan av inkomsterna av olika förvärvskällor, minskad med avdrag för underskott), medgivna allmänna avdrag som inte avser underskott i förvärvskälla, taxerad och beskattningsbar inkomst *samt räntetillägg och underlag för tilläggsbelopp.*

dels beslut i övrigt, som avser förutsättning för avdrag enligt 48 § 2 och 3 mom. kommunalskatte-lagen (1928:370) eller för skattere-

⁴ Senaste lydelse 1981:1120.

Nuvarande lydelse

duktion enligt 2 § 4 och 5 mom. uppborðslagen (1953:272).

d e l s beslut, som avser förutsättning för skattereduktion enligt 2 § lagen (1978:423) om skattelättnader för vissa sparformer eller 5 § lagen (1980:1047) om skattereduktion för aktieutdelning,

d e l s beslut om avräkning av utländsk skatt eller tillämpning av progressionsbestämmelser enligt avtal för undvikande av dubbelbeskattning,

d e l s uppgift om skogsbruksvärde, varpå skogsvårdsavgift skall beräknas,

d e l s skattepliktig och beskattningsbar förmögenhet, om skatt skall utgå enligt 11 § lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt.

Uppgår den enligt lagen om statlig inkomstskatt beräknade taxerade inkomsten till minst 6 000 kronor för ensamstående och till sammanlagt minst 6 000 kronor för makar, som varit gifta vid ingången av beskattningsåret och under detta år levit tillsammans, skall den beräknade taxerade inkomsten införas, även om beskattningsbar inkomst icke uppkommer.

Skattelängden skall underskrivas av lokal skattemyndighet. Den skall därefter såvitt gäller den årliga taxeringen anses innefatta taxeringsnämndens beslut.

Föreslagen lydelse

duktion enligt 2 § 4 mom. uppborðslagen (1953:272),

d e l s beslut, som avser förutsättning för skattereduktion enligt 2 § lagen (1978:423) om skattelättnader för vissa sparformer,

d e l s uppgift om underlag, varpå skogsvårdsavgift skall beräknas,

d e l s uppgift om underlag, varpå hyreshusavgift skall beräknas.

72 a §⁵

Har taxering för inkomst eller förmögenhet som har beslutats av taxeringsnämnd icke införts i skattelängd inom föreskriven tid eller har sådan taxering införts för annan än den taxeringen avsett eller eljest uppenbarligen införts felaktigt i sådan längd, får länsstyrelsen eller den lokala skattemyndigheten besluta om rättelse av längden i denna del. Har beskattningsbar inkomst enligt 2 § lagen (1958:295) om sjömansskatt eller enligt 1 § 2 mom. nämnda lag skattepliktig dagpenning eller det antal perioder om trettio dagar för vilka skattskyldig uppburit sådan inkomst ändrats, skall myndigheten vidtaga härav betingad rättelse av längden.

Länsstyrelsen eller den lokala skattemyndigheten får vidare, om inte särskilda skäl talar för att länsrätten bör avgöra frågan, besluta om rättelse av taxeringen i den mån denna blivit oriktig till följd av

1) uppenbar felräkning eller uppenbart felaktig överföring av belopp i deklaration,

2) uppenbar felaktighet i fråga om uppgift till ledning för påförande av skogsvårdsavgift eller om fastighets taxeringsvärde,

3) uppenbar felaktighet i fråga om beräkning av intäkt av annan fastighet enligt 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370), beräkning av avdrag enligt 45 § första stycket kommunalskattelagen eller beräkning av garantibelopp enligt 47 § kommunalskattelagen,

4) uppenbar felaktighet i fråga om schablonavdrag för egenavgift och avstämmning av sådant avdrag eller avdrag som annars medges skattskyldig utan särskild utredning,

⁵ Senaste lydelse 1982:952.

Nuvarande lydelse

5) uppenbar felaktighet i fråga om avdrag, vars rätta belopp framgår av debitering, avdrag för premier och andra avgifter, som avses i 46 § 2 mom. första stycket 3) kommunalskattelagen, eller motsvarande avdrag enligt 4 § 1 mom. andra stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, avdrag enligt 46 § 3 mom. kommunalskattelagen eller 4 § 2 mom. lagen om statlig inkomstskatt eller avräkning enligt 46 § 4 mom. kommunalskattelagen av allmänt avdrag.

6) uppenbar felaktighet i fråga om grundavdrag eller avräkning enligt 50 § 3 mom. andra stycket kommunalskattelagen av sådant avdrag.

7) uppenbar felaktighet i fråga om sådana förutsättningar för skattereduktion, som enligt 68 § skall antecknas i skattelängd.

8) uppenbar felaktighet i fråga om förutsättningar för tillämpning av bestämmelserna i 11 § 1 mom. lagen om statlig inkomstskatt om uppdelning av A-inkomst och B-inkomst.

9) uppenbar felaktighet i fråga om beräkning av makars och hemmavarande barns förmögenhet enligt 12 § lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt.

10) uppenbar felaktighet varigenom A-inkomst enligt 9 § 3 mom. lagen om statlig inkomstskatt har betecknats som B-inkomst eller inkomst av tjänst, till den del denna utgörs av periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt, har betecknats som A-inkomst.

11) uppenbarligen för lågt avdrag enligt 50 § 2 mom. fjärde stycket kommunalskattelagen eller motsvarande avdrag enligt lagen om statlig inkomstskatt.

Länsstyrelsen eller den lokala skattemyndigheten får också, om inte särskilda skäl talar för att länsrätten bör avgöra frågan, besluta om rättelse av taxeringen i de fall då denna uppenbarligen blivit för hög till följd av

1) att den skattskyldige på grund av ett felaktigt eller ofullständigt underlag, som lämnats av annan än honom själv, har taxerats för en intäkt som han inte har haft,

2) att den skattskyldige först efter taxeringsperiodens utgång har styrkt sin rätt till ett i självdeklarationen eller hos taxeringsnämnden yrkat avdrag.

3) att taxeringsnämnden inte har prövat uppgifter som varit tillgängliga för skattemyndigheterna.

Föreligger felaktighet av angivna slag får myndigheten även besluta om därav föranledd ändring av den skattskyldiges eller makens taxering i ovan angivna hänseenden.

Efter utgången av maj månad året efter taxeringsåret får rättelse enligt denna paragraf beslutas endast om anmärkning i fråga om felaktighet av den art som denna paragraf avser dessförinnan har gjorts hos den som har att besluta om rättelsen.

Innan rättelse beslutas skall, om det behövs, yttrande inhämtas från

Föreslagen lydelse

5) uppenbar felaktighet i fråga om avdrag, vars rätta belopp framgår av debitering, avdrag enligt 46 § 3 mom. kommunalskattelagen eller 4 § 2 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt eller avräkning enligt 46 § 4 mom. kommunalskattelagen av allmänt avdrag.

8) uppenbar felaktighet i fråga om förutsättningar för tillämpning av bestämmelserna i 11 § 3 mom. lagen om statlig inkomstskatt om uppdelning av A-inkomst och B-inkomst.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

taxeringsnämndens ordförande. Innebär ifrågasatt åtgärd enligt andra eller fjärde stycket höjning av taxering, skall den skattskyldige beredas tillfälle yttra sig innan rättelse sker, om hinder härför ej möter.

Beslutas rättelse eller vägras rättelse som den skattskyldige har yrkat, skall, om detta ej är uppenbart överflödigt, beslutet inom två veckor tillställas den skattskyldige i den ordning som i 69 § 4 mom. föreskrivs i fråga om underrättelse beträffande taxeringsnämnds beslut.

Talan mot beslut i fråga om rättelse enligt denna paragraf förs genom besvär över den taxering som avses med rättelsebeslutet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1983 och tillämpas första gången i fråga om 1984 års taxering. Äldre bestämmelser i 72 a § andra stycket 8 tillämpas dock alltså vid 1984 och 1985 års taxeringar.

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1951:763) om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1951:763) om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst¹

dels att i 9 § ordet "debetsedel" skall bytas ut mot "skattsedel".

dels att 1, 2 och 7 §§ samt punkterna 2 och 3 av anvisningarna till 1 § skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Har fysisk person, *oskift* dödsbo eller familjestiftelse under visst beskattningsår åtnjutit inkomst, som hänför sig till minst två beskattningsår (ackumulerad inkomst), skall under de förutsättningar, som i denna lag *angiv*as, statlig inkomstskatt å denna inkomst beräknas, *som om inkomsten upptagits till beskattning med lika delar under taxeringsåret och så många av de närmast föregående taxeringsåren, att inkomsten därigenom blir fördelad på det antal år, till vilka den hänför sig; dock att ackumulerad inkomst i intet fall må fördelas på mera än tio år.*

Kan tillförlitlig utredning *icke* förebringas om det antal år, vartill ackumulerad inkomst hänför sig, skall skatteberäkningen ske, *där ej* särskilda omständigheter till annat

Har fysisk person, dödsbo eller familjestiftelse under visst beskattningsår åtnjutit inkomst, som hänför sig till minst två beskattningsår (ackumulerad inkomst), skall under de förutsättningar, som *ang*es i denna lag, statlig inkomstskatt *på* denna inkomst beräknas *enligt följande. Inkomsten antas ha åtnjutits med lika belopp under de år, dock högst tio, till vilka den hänför sig. Skatten på ettvar av dessa belopp utgörs av den skatt som skulle ha utgått för beloppet om det lagts till den genomsnittliga beskattningsbara inkomsten och det genomsnittliga underlaget för tilläggsbelopp för de tre senaste taxeringsåren eller, om inkomsten hänför sig bara till två år, de två senaste taxeringsåren, och därvid det tillagda beloppet utgjort den högst beskattade delen. Vid genomsnittsberäkningen bortses från den ackumulerade inkomsten. Skatten beräknas enligt de skatteskalor som gäller för det taxeringsår då den ackumulerade inkomsten tas upp till beskattning.*

Kan tillförlitlig utredning *inte* förebringas om det antal år, vartill ackumulerad inkomst hänför sig, skall skatteberäkningen ske, *om inte* särskilda omständigheter

¹ Senaste lydelse av
9 § 1979:173

lagens rubrik 1974:860.

² Senaste lydelse 1974:860.

Nuvarande lydelse

föranleda, som om inkomsten hänfört sig till tre år.

Skatt å ackumulerad inkomst skall utgå efter det procenttal av grundbeloppet för statlig inkomstskatt, som jämlikt 12 § lagen om statlig inkomstskatt skall tillämpas för slutlig skatt på grund av taxering det taxeringsår, då inkomsten tages till beskattning.

(Se vidare anvisningarna.)

Till grund för skatteberäkning enligt 1 § skall ligga den ackumulerade inkomsten minskad med avdragsgilla kostnader för dess förvärvande (nettobeloppet av den ackumulerade inkomsten) eller, om den skattskyldiges sammanlagda till statlig inkomstskatt beskattningsbara inkomst är lägre, denna inkomst.

Skatteberäkningen enligt 1 § får ske endast under förutsättning att den inkomst, som skall ligga till grund för skatteberäkningen, uppgår till minst 15 000 kronor och dessutom utgör minst en femtedel av den skattskyldiges till statlig inkomstskatt taxerade inkomst.

(Se vidare anvisningarna.)

2 §³

Har skatteberäkning enligt 1 § skett, men ändras den beskattningsbara inkomst, *varå* skatten beräknats, genom beslut av länsrätt, kammarrätt eller regeringsrätten, eller *åsättes* den skattskyldige genom sådant beslut eftertaxering till statlig inkomstskatt så att grunderna för skatteberäkningen eller förutsättningarna för rätten att komma i åtnjutande därav ändras, skall länsrätten *vidtaga* den ändring av skatteberäkningen, vartill förhållandena *kunna* föranleda.

Föreslagen lydelse

föranleder annat, som om inkomsten hänfört sig till tre år.

Föreligger förutsättningar för såväl skatteberäkning enligt denna lag som nedsättning av skatt enligt lagen (1970:172) om begränsning av skatt i vissa fall tillämpas den av lagarna som leder till lägst skatt.

(Se vidare anvisningarna.)

Till grund för skatteberäkning enligt 1 § skall ligga den ackumulerade inkomsten minskad med avdragsgilla kostnader för dess förvärvande (nettobeloppet av den ackumulerade inkomsten) eller, om den skattskyldiges sammanlagda till statlig inkomstskatt beskattningsbara inkomst *respektive underlag för tilläggsbelopp* är lägre, denna inkomst *respektive detta underlag*.

7 §⁴

Har skatteberäkning enligt 1 § skett, men ändras den beskattningsbara inkomst *eller det underlag för tilläggsbelopp varpå* skatten *har* beräknats genom beslut av länsrätt, kammarrätt eller regeringsrätten, eller *åsätts* den skattskyldige genom sådant beslut eftertaxering till statlig inkomstskatt så att grunderna för skatteberäkningen eller förutsättningarna för rätten att komma i åtnjutande därav ändras, skall länsrätten *vidta* den ändring av skatteberäkningen, vartill förhållandena *kan* föranleda.

³ Senaste lydelse 1980:999.

⁴ Senaste lydelse 1979:173.

Anvisningar

till 1 §

Nuvarande lydelse

2.⁵ Till ledning för skatteberäkningen anføres följande exempel:

En skattskyldig har åsatts ett till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbart belopp av 7 000 kronor vid taxering år 1948. Vid taxeringarna till statlig inkomstskatt för åren 1949–1952 har de beskattningsbara inkomsterna bestämts till 0 kronor år 1949, 8 000 kronor år 1950, 10 000 kronor år 1951 och till 60 000 kronor år 1952. Enligt förordningen om statlig inkomstskatt skall skatt å en beskattningsbar inkomst å 60 000 kronor utgå med 23 170 kronor. I den beskattningsbara inkomsten vid 1952 års taxering ingår emellertid en ackumulerad inkomst å 40 000 kronor, vilken enligt av den skattskyldige förebragt utredning hänför sig till beskattningsåren 1947–1950, d. v. s. till fyra år. Jämlikt 1 § första stycket skall skatten å den beskattningsbara inkomsten av 60 000 kronor beräknas efter följande grunder. Beloppet 40 000 kronor delas med fyra och skatteberäkningen sker som om 10 000 kronor upptagits till beskattning vart och ett av taxeringsåren 1949–1952. Härfter sker uträkningen sålunda:

1) För den del av ackumulerade inkomsten, som hänförts till taxeringsåret 1949, utgår skatten å en beskattningsbar inkomst av 10 000 kronor (0 + 10 000) = 1 550 kronor

2) För det belopp å 10 000 kronor, som hänförts till taxeringsåret 1950, utgör skatten skillnaden mellan skatten å en beskattningsbar inkomst av 18 000 kronor (8 000 + 10 000) = 3 950 kronor och skatten å en beskattningsbar inkomst av 8 000 kronor = 1 150 kronor = 2 800 kronor

3) För det belopp å 10 000 kronor, som hänförts till taxeringsåret 1951, utgör skatten skillnaden mellan skatten å en beskattningsbar inkomst av 20 000 kronor (10 000 + 10 000) = 4 670 kronor och skatten å en beskattningsbar inkomst av 10 000 kronor = 1 550 kronor = 3 120 kronor

4) För taxeringsåret 1952 räknas skatten ut på en beskattningsbar inkomst av 20 000 kronor (60 000 – 40 000) jämte den del av den ackumulerade inkomsten, 10 000 kronor, som hänförts till detta taxeringsår, d. v. s. 30 000 kronor. Skatten härå = 8 670 kronor

Skatt att erlägga för den beskattningsbara inkomsten av 60 000 kronor = 16 140 kronor

Eftersom enligt 1 § skatteberäkningen under de omständigheter, som angivna i exemplet, skall ske så, som om en fjärdedel av den ackumulerade inkomsten upptagits till beskattning under 1952 och en fjärdedel därav under vart och ett av de tre närmast föregående åren, d. v. s. i detta fall taxeringsåren 1949–1951, inverkar 1948 års taxering icke på uträkningen av skatten å den ackumulerade inkomsten.

Vid skatteuträkningen har enligt 1 § sista stycket för samtliga taxeringsår tillämpats det procenttal av grundbeloppen för statlig inkomstskatt, som skall

⁵ Senaste lydelse 1962:193.

Nuvarande lydelse

tillämpas för slutlig skatt på grund av 1952 års taxering; detta gäller såväl skatteberäkningen före som skatteberäkningen efter fördelningen av den ackumulerade inkomsten.

Den del av den ackumulerade inkomsten, som vid skatteberäkningen hänföres till ett tidigare taxeringsår, skall i förekommande fall avrundas nedåt till helt hundratal kronor, varvid överskjutande belopp hänföres till det taxeringsår, då den ackumulerade inkomsten tages till beskattning.

Den beskattningsbara inkomsten skall upptagas till 0 kronor för sådant taxeringsår, då taxering ej åsatts på grund av att den skattskyldige ändrat räkenskapsår eller icke varit här i riket bosatt.

Har skattskyldig under ett taxeringsår på grund av omläggning av räkenskapsår åsatts taxeringar för två beskattningsår, skall vid fördelning av den ackumulerade inkomsten så anses som om de båda taxeringarna hänföra sig till skilda taxeringsår.

Om skatteberäkning enligt 1 § påkallas för ackumulerad inkomst i viss förvärvskälla, skall skatteberäkningen omfatta all ackumulerad inkomst, som uppkommit i förvärvskällan. Däremot äger skattskyldig från skatteberäkningen undantaga ackumulerad inkomst i annan förvärvskälla.

Om en skattskyldig under ett och samma beskattningsår kommer i åtnjutande av flera intäkter, vilka var för sig äro att anse såsom ackumulerade inkomster och vilka hänföra sig till olika antal år, skola intäkterna fördelas oberoende av varandra å de år, till vilka de hänföra sig. Skatteberäkningen skall emellertid ske på sammanlagda beloppet av de till ett beskattningsår hänförliga intäkterna.

Föreslagen lydelse

2. Till ledning för skatteberäkningen ges följande exempel:

En ensamstående skattskyldig uppbär under år 1985 en ackumulerad inkomst på 84 000 kronor. Utredning förebringas om att inkomsten hänföres sig till sju år, vilket innebär att årsbeloppen blir 12 000 kronor.

Vid 1984, 1985 och 1986 års taxeringar antas den beskattningsbara inkomsten ha bestämts till 90 000 kronor, 120 000 kronor respektive 150 000 kronor. Underlaget för tilläggsbelopp har för motsvarande år bestämts till 145 000 kronor, 165 000 kronor respektive 200 000 kronor. I den beskattningsbara inkomsten och underlaget för tilläggsbelopp vid 1986 års taxering ingår ovan angivna 84 000 kronor; beloppet skall undantas vid genomsnittsberäkningen.

Den genomsnittliga beskattningsbara inkomsten respektive det genomsnittliga underlaget för tilläggsbelopp blir då 92 000 kronor respektive 142 000 kronor. Grundbelopp skall således beräknas i skiktet 92 000–104 000 kronor och tilläggsbelopp i skiktet 142 000–154 000 kronor. Med tillämpning av skatteskalorna för taxeringsåret 1986 blir grundbeloppet 2 400 kronor och tilläggsbeloppet 605 kronor. Dessa belopp skall sedan multipliceras med sju. Grundbeloppet på den ackumulerade inkomsten blir då 16 800 kronor och tilläggsbeloppet blir 4 235 kronor.

Vid 1986 års taxering utgör i övrigt den beskattningsbara inkomsten 66 000 kronor och underlaget för tilläggsbelopp 116 000 kronor.

Den genomsnittliga beskattningsbara inkomsten och det genomsnittliga underlaget för tilläggsbelopp, liksom den del av den ackumulerade inkomsten som hänföres till varje år, skall avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

Föreslagen lydelse

Beskattningsbar inkomst och underlag för tilläggsbelopp skall tas upp till 0 kronor för sådant taxeringsår, då taxering ej åsatts på grund av att den skattskyldige ändrat räkenskapsår eller inte varit bosatt här i riket.

Har skattskyldig under ett taxeringsår på grund av omläggning av räkenskapsår åsatts taxeringar för två beskattningsår, skall vid fördelning av den ackumulerade inkomsten så anses som om de båda taxeringarna hänföra sig till skilda taxeringsår.

Om skatteberäkning enligt 1 § påkallas för ackumulerad inkomst i viss förvärvskälla, skall skatteberäkningen omfatta all ackumulerad inkomst, som uppkommit i förvärvskällan. Däremot äger skattskyldig från skatteberäkningen undantaga ackumulerad inkomst i annan förvärvskälla.

Om en skattskyldig under ett och samma beskattningsår kommer i åtnjutande av flera intäkter, vilka var för sig är att anse såsom ackumulerade inkomster och vilka hänför sig till olika antal år, skall intäkterna fördelas oberoende av varandra på de år, till vilka de hänför sig, dock minst tre år. Skatteberäkningen skall ske på grundval av ett gemensamt årsbelopp.

Nuvarande lydelse

3.⁶ I fråga om skattskyldig som taxeras med tillämpning av 11 § 1 mom. lagen om statlig inkomstskatt iakttages bestämmelserna i 9 § 3 mom. samma lag såvitt avser ackumulerad inkomst som vid fördelning enligt 1 § är hänförlig till 1972 eller senare års taxering. Vid uppdelning av inkomst i A- och B-inkomst anses inkomst som A-inkomst, om det ej är uppenbart att den utgör B-inkomst.

Föreslagen lydelse

3. I fråga om skattskyldig som något av de senaste tre åren har taxerats med tillämpning av 11 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt sker en genomsnittsberäkning rörande varderaakens underlag för tilläggsbelopp. För år då taxeringen inte har skett med tillämpning av nyssnämnda lagrum upptas därvid underlag för tilläggsbelopp till 0 kronor. Skatteberäkningen sker därefter med tillämpning av bestämmelserna i 11 § 3 mom. samma lag.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1983 och tillämpas första gången i fråga om ackumulerad inkomst som skall tas till beskattning vid 1986 års taxering. Dock skall redan vid 1984 och 1985 års taxeringar skatteberäkningen avse såväl grundbelopp som tilläggsbelopp, varvid tilläggsbelopp på sådan del av den ackumulerade inkomsten, som hänför sig till tid för vilken taxering skall ske år 1983 eller tidigare, beräknas som om den beskattningsbara inkomsten utgjort underlag för tilläggsbelopp.

⁶ Senaste lydelse 1970:908.

3 Förslag till Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Häri genom föreskrivs i fråga om kommunalskattelagen (1928:370)

dels att 19 §, 32 § 3 mom., punkt 1 av anvisningarna till 19 §, punkt 4 av anvisningarna till 32 § samt anvisningarna till 47 § skall ha nedan angivna lydelse.

dels att i anvisningarna till 39 § skall införas en ny punkt, 5, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 §¹

Till skattepliktig inkomst enligt denna lag räknas *icke*:

vad som vid bodelning eller eljest på grund av giftorätt tillfallit make eller vad som förvärvats genom arv, testamente, fördel av oskift bo eller gåva;

vinst å icke yrkesmässig avyttring av lös egendom i andra fall än som avses i 35 § 3 eller 4 mom.;

vinst i svenskt lotteri eller vinst vid vinstdragning på här i riket utfärdade premieobligationer och ej heller sådan vinst i utländskt lotteri eller vid vinstdragning på utländska premieobligationer, som uppgår till högst 100 kronor;

ersättning, som på grund av försäkring jämlikt lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring tillfallit den försäkrade, om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 6 000 kronor eller högre belopp för år eller utgör föräldrapenning, så ock sådan ersättning enligt annan lag eller särskild författning, som utgått annorledes än på grund av sjukförsäkring, som nyss sagts, till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller under militärtjänstgöring eller i fall som avses i lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd eller lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 6 000 kronor eller högre belopp för år, ävensom ersättning, vilken vid sjukdom eller olycksfall tillfallit någon på grund av annan försäkring, som icke tagits i samband med tjänst, dock att till skattepliktig inkomst räknas ersättning i form av pension eller i form av livränta i den mån livräntan är skattepliktig enligt 32 § 1 eller 2 mom., så ock ersättning som utgår på grund av trafikförsäkring eller, med nedan angivet undantag, annan ansvarighetsförsäkring eller på grund av skadeståndsförsäkring och avser förlorad inkomst av skattepliktig natur;

ersättning på grund av ansvarighetsförsäkring enligt grunder som fastställs i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utgår under de första trettio dagarna av den tid den skadade är arbetsoförmögen och beräknas så att ersättningen uppgår för insjuknand dagen till högst 30 kronor och för övriga dagar till högst 6 kronor för dag:

belopp, som till följd av försäkringsfall eller återköp av försäkringen utgått på grund av kapitalförsäkring;

försäkringsersättning eller annan ersättning för skada på egendom, dock att skatteplikt föreligger dels i den mån ersättningen avser driftbyggnad på jordbruksfastighet, byggnad på fastighet som avses i 24 § 1 mom., byggnad

¹ Senaste lydelse 1982:779.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

som är avsedd för användning i ägarens rörelse eller sådan del av värdet av markanläggning som får dras av genom årliga värdeminskningsskatt, dels i den mån köpeskilling, som skulle ha influtit om den försäkrade eller skadade egendomen i stället hade sålts, hade varit att hänföra till intäkt av fastighet eller av rörelse och dels i den mån ersättningen eljest motsvarar skattepliktig intäkt av eller avdragsgill omkostnad för fastighet eller rörelse;

vinstandel, återbäring eller premieåterbetalning, som utgått på grund av annan personförsäkring än pensionsförsäkring eller sådan sjuk- eller olycksfallsförsäkring som tagits i samband med tjänst, samt vinstandel, som utgått på grund av skadeförsäkring, och premieåterbetalning på grund av skadeförsäkring, för vilken rätt till avdrag för premie icke förelegat;

ersättning jämlikt lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 6 000 kronor eller högre belopp för år:

periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt, i den mån givaren enligt 20 § eller punkt 5 av anvisningarna till 46 § icke är berättigad till avdrag för utgivet belopp;

stipendier till studerande vid undervisningsanstalter eller eljest avsedda för mottagarens utbildning;

stipendium som är avsett för mottagarens utbildning och inte utgör ersättning för arbete som har utförts eller skall utföras för utgivarens räkning;

studiestöd enligt 2, 3 eller 4 kap. studiestödslagen (1973:349), internatbidrag, återbetalningspliktiga studiemedel och resekostnadsersättning enligt 6 och 7 kap., samma lag samt sådant särskilt bidrag vilket enligt av regeringen eller statlig myndighet meddelade bestämmelser utgår till deltagare i arbetsmarknadsutbildning samt med dem i fråga om sådant bidrag likställas, och äger i följd härav den bidragsberättigade icke göra avdrag för kostnader som avsetts skola bestridas med bidrag av förevarande slag;

allmänt barnbidrag;

lön eller annan gottgörelse, för vilken skall erläggas skatt enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt;

kontantunderstöd, som utgives av arbetslöshetsnämnd med bidrag av statsmedel;

handikappersättning enligt 9 kap. 2 och 3 §§ lagen om allmän försäkring, sådan del av vårdbidrag enligt 9 kap. 4 § samma lag som utgör ersättning för merkostnader samt hemsjukvårdsbidrag, som utgår av kommunala eller landstingskommunala medel till den vårdbehövande;

kommunalt bostadstillägg enligt lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension;

kommunalt bostadstillägg till handikappade;

bostadsbidrag som avses i förordningen (1976:263) om statliga bostadsbidrag till barnfamiljer, förordningen (1976:262) om statskommunala bostadsbidrag eller förordningen (1977:392) om statskommunala bostadsbidrag till vissa folkpensionärer m. fl.;

sådan gottgörelse för utgift eller kostnad som arbetsgivare uppburit från personalstiftelse ur medel, för vilka avdrag icke medgivits vid taxering, vid första tillfälle dylika medel finnas i stiftelsen;

gottgörelse som arbetsgivare uppburit från pensionsstiftelse, till den del stiftelsen ej ägt andra medel för att lämna gottgörelsen än sådana för vilka avdrag icke åtnjutits vid avsättning till stiftelsen;

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

kompensation av staten för bensinskatt på bensin som förbrukats vid yrkesmässig användning av motorsåg:

intäkter av försäljning av vilt växande bär och svampar som den skattskyldige själv plockat till den del intäkterna under ett beskattningsår inte överstiger 5 000 kronor, såvida intäkterna inte kan hänföras till rörelse som den skattskyldige driver eller utgör lön eller liknande förmån.

Beträffande vissa försäkringsbelopp som utgår till lantbrukare m. fl. gäller särskilda bestämmelser i punkt 16 av anvisningarna till 21 §.

(Se vidare anvisningarna.)

32 §

3 mom.² Såsom intäkt upptages *icke* vad som av *staten* anvisats till bestridande av särskilda, med vissa tjänster eller uppdrag förenade kostnader, såsom:

utlandstillägg och därmed likställda förmåner för utom riket stationerad personal vid utrikesförvaltningen eller i svensk biståndsverksamhet;

förvaltningskostnadsbidrag och anslag till andra expenser;

å stat uppförd häst- och båtlega;

till beställningshavare vid armén utgående hästgottgörelse för egna tjänstehästar;

reskostnads- och traktamentsersättning;

kostnadsersättning för vård av person i enskilt familjehem;

ägande i följd härav skattskyldig *icke* göra avdrag för underskott, som kan uppkomma därigenom, att sålunda anvisat anslag *icke* förslår till täckande av därmed avsedda utgifter.

Bestämmelserna i första stycket tillämpas även på motsvarande kostnadsersättning som anvisats av kommun *eller skogsvårdsstyrelse* eller som bekostas av Nordiska ministerrådet i samband med arbete inom ramen för det nordiska tjänstemannautbytet. Bestämmelserna tillämpas vidare – i den omfattning som anges i punkt 7 fjärde stycket av anvisningarna – på kostnadsersättningar som anvisats av styrelsen för Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI) till sådan på bestämd tid kontraktsanställd forskare vid SIPRI som är utländsk medborgare och som vid tidpunkten för anställningen hos SIPRI inte är bosatt i Sverige. Riksskatteverket får också, när skäl föreligger, förklara att reglerna i första stycket skall tillämpas på motsvarande ersättning, som anvisats av annan offentlig institution. Sådant beslut får, när

Bestämmelserna i första stycket tillämpas även på motsvarande kostnadsersättning som anvisats av kommun eller som bekostas av Nordiska ministerrådet i samband med arbete inom ramen för det nordiska tjänstemannautbytet. Bestämmelserna tillämpas vidare – i den omfattning som anges i punkt 7 fjärde stycket av anvisningarna – på kostnadsersättningar som anvisats av styrelsen för Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI) till sådan på bestämd tid kontraktsanställd forskare vid SIPRI som är utländsk medborgare och som vid tidpunkten för anställningen hos SIPRI inte är bosatt i Sverige. Riksskatteverket får också, när skäl föreligger, förklara att reglerna i första stycket skall tillämpas på motsvarande ersättning, som anvisats av annan offentlig institution. Sådant beslut får, när omständigheterna föranleder det,

² Senaste lydelse 1980:268.

Nuvarande lydelse

omständigheterna föranleder det, återkallas av riksskatteverket. Mot beslut, som riksskatteverket meddelat enligt detta stycke, får talan inte föras.

Föreslagen lydelse

återkallas av riksskatteverket. Mot beslut, som riksskatteverket meddelat enligt detta stycke, får talan inte föras.

Förmånen av fri sjukvård eller fri tandvård, så ock av fri grupplivförsäkring upptages icke såsom intäkt. oavsett om förmånen åtnjutits på grund av statlig eller på grund av kommunal eller enskild tjänst. Har sådan förmån åtnjutits på grund av enskild tjänst och utgått efter väsentligt förmånligare grunder än som gälla för befattningshavare i statens tjänst, skall dock förmånen upptagas såsom intäkt till den del den utgått efter förmånligare grunder än de för nämnda befattningshavare gällande. Förmån av fri gruppsjukförsäkring enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer upptages ej såsom intäkt.

Såsom intäkt upptages ej heller förmån av mindre värde, som utgått i annat än penningar, därest förmånen kan antagas icke vara avsedd att utgöra direkt vederlag för utfört arbete.

Anvisningar

till 19 §

1.³ *Socialhjälp*, begravningshjälp samt underhåll, som lämnats *fånge* eller patient *å hospital, m. m. dyl. är icke att hänföra till* skattepliktig inkomst. Detsamma gäller i fråga om till föreningar influtna medlemsavgifter.

1. *Socialbidrag*, begravningshjälp samt underhåll som *har* lämnats *intagen i kriminalvårdsanstalt* eller patient *på sjukhus e. d. utgör inte* skattepliktig inkomst. Detsamma gäller i fråga om till föreningar influtna medlemsavgifter. *Som begravningshjälp behandlas inte tjänstepension avseende tid efter den pensionsberättigades frånfälle.*

Med skadeståndsförsäkring förstås försäkring, enligt vilken den försäkrade äger utfå ersättning för skadestånd vartill han är berättigad på grund av personskada (överfallsskydd o. d.).

Ersättning till följd av personskada som utgår i annan form än periodisk utbetalning (engångsbelopp) och avser förlorad inkomst av skattepliktig natur utgör skattepliktig intäkt såvida icke annat följer av övriga bestämmelser i denna lag.

Om engångsbelopp, som utgår till följd av personskada, utgör ersättning för framtida förlust av skattepliktig inkomst, skall dock 40 procent av beloppet avräknas såsom icke skattepliktig del. Uppbär skattskyldig två eller flera sådana engångsbelopp till följd av samma personskada, skall vad som nu har sagts gälla varje sådant belopp. Vad som avräknas från ett eller flera engångsbelopp under beskattningsåret får emellertid – i förekommande fall tillsammans med vad som avräknats tidigare år – för samma personskada sammanlagt icke överstiga femton basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Härvid skall avräknad del av ett engångsbelopp uttryckas i det basbelopp, som har fastställts för det år under vilket engångsbeloppet blivit tillgängligt för lyftning.

³ Lydelse enligt prop. 1982/83:94.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Utbytes sådan livränta eller del därav, som utgår till följd av personskada och utgör skattepliktig intäkt enligt 32 § 1 mom., mot engångsbelopp, gälla bestämmelserna i föregående stycke beträffande sådant engångsbelopp. Utbytes annan livränta eller del därav, som utgör skattepliktig intäkt enligt 32 § 1 mom., mot engångsbelopp, skall hela engångsbeloppet upptagas såsom skattepliktig intäkt. Sker utbyte, helt eller delvis, av annan livränta än nu sagts mot engångsbelopp, skall beloppet anses utgöra icke skattepliktig intäkt.

Lön, som utgår från arbetsgivare i sådana fall, då denne på grund av 3 kap. 16 § andra eller tredje stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring äger uppbära arbetstagaren tillkommande ersättning från allmän försäkringskassa, är skattepliktig intäkt. För arbetsgivaren är den av honom i nämnda fall uppburna ersättningen från försäkringskassan ävensom annan därifrån uppburen ersättning i anledning av kostnad för den anställdes räkning att betrakta som skattepliktig inkomst, dock att ersättningen icke är skattepliktig för arbetsgivaren, därest den till den anställda utbetalda lönen eller den för honom havda kostnaden utgör för arbetsgivaren icke avdragsgill utgift i förvärvskälla. Ersättning, som annorledes än i form av pension eller annan livränta utbetalas av arbetsgivare vid yrkesskada eller arbetsskada i de fall, då arbetsgivaren står s. k. självrisk enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, räknas till skattepliktig inkomst enligt de grunder som skulle hava gällt vid försäkring enligt sistnämnda lag.

Skatteplikt föreligger inte för bidrag från stat eller kommun, som utgår enligt av regeringen eller av statlig myndighet meddelade bestämmelser, i samband med utbildning eller omskolning, till arbetslösa och partiellt arbetsföra samt med dem i fråga om sådana bidrag likställda i den mån bidragen avser traktamente och särskilt bidrag. Flyttningsbidrag enligt arbetsmarknadskungörelsen (1966:368) och flyttningsstöd enligt förordningen (1979:632) om regionalpolitiskt stöd utgör inte skattepliktig intäkt i följd varav avdrag inte medges för den kostnad som sådant bidrag eller stöd är avsett att täcka. Skatteplikt föreligger inte heller för bidrag som utgår enligt lagen (1960:603) om bidrag till vissa handikappade ägare av motorfordon.

Omställningsbidrag enligt arbetsmarknadskungörelsen (1966:368) och kontant arbetsmarknadsstöd utgör skattepliktig intäkt.

Skatteplikt föreligger icke för engångsbidrag som utgår i samband med arbetsplacering som utgör led i arbetsmarknadsstyrelsens omhändertagande av flyktingar.

Skatteplikt föreligger ej heller för bidrag, som stiftelsen Dag Hammar-skjöld's Minnesfond till fullföljande av sitt ändamål utgiver för mottagarens utbildning.

Enligt 46 § 2 mom. första stycket 4) föreligger viss rätt till avdrag för bidrag till barns underhåll. Sådant underhållsbidrag skall icke hänföras till skattepliktig inkomst.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

till 32 §

4.⁴ I vissa tjänster är särskild ersättning anvisad för vissa med tjänsten förenade kostnader, som av den skattskyldige måste bestridas. I fråga om sådan ersättning skall i beskattningshänseende skillnad göras mellan *statlig* eller enligt vad nedan sägs därmed jämställd tjänst och *enskild* tjänst.

Är fråga om statlig tjänst, skall den anvisade ersättningen icke upptagas som intäkt av tjänsten, liksom å andra sidan de kostnader, som skola med ersättningen bestridas, ej få avföras såsom utgift, även om ersättningen icke förslår till kostnadernas gäldande. Vad nu sagts gäller för de fall, då den anvisade ersättningen är avsedd att täcka utgifterna i fråga. Är ersättningen däremot endast avsedd att utgöra ett mindre bidrag till kostnadernas bestridande, skall ersättningen i sin helhet upptagas såsom intäkt, medan å andra sidan kostnaderna få avdragas såsom utgift, även i den mån de överskjuta ersättningen. Vad nu sagts skall gälla även i fråga om kommunal tjänst *och tjänst hos skogsvårdsstyrelse* så ock eljest vid anställning hos offentlig institution, beträffande vilken förklaring enligt 32 § 3 mom. andra stycket gäller.

Är fråga om statlig tjänst, skall den anvisade ersättningen icke upptagas som intäkt av tjänsten, liksom å andra sidan de kostnader, som skola med ersättningen bestridas, ej få avföras såsom utgift, även om ersättningen icke förslår till kostnadernas gäldande. Vad nu sagts gäller för de fall, då den anvisade ersättningen är avsedd att täcka utgifterna i fråga. Är ersättningen däremot endast avsedd att utgöra ett mindre bidrag till kostnadernas bestridande, skall ersättningen i sin helhet upptagas såsom intäkt, medan å andra sidan kostnaderna få avdragas såsom utgift, även i den mån de överskjuta ersättningen. Vad nu sagts skall gälla även i fråga om kommunal tjänst så ock eljest vid anställning hos offentlig institution, beträffande vilken förklaring enligt 32 § 3 mom. andra stycket gäller.

I fråga om enskild tjänst skall den anvisade ersättningen upptagas såsom intäkt, och de omkostnader, som skola därmed bestridas, avföras såsom omkostnader för tjänsten eller uppdraget. Om därvid ersättningen icke förslår till kostnadernas gäldande, får bristen avföras å intäkten av tjänsten i övrigt. Härvid märkes dock, att, om det kan antagas, att den anvisade ersättningen beräknats med hänsyn till vad som skäligen kan anses normalt åtgå till täckande av de omkostnader, som skola därmed bestridas, större avdrag än som svarar mot den anvisade ersättningen bör medgivas allenast om det visas, att på grund av särskilda förhållanden ersättningen varit otillräcklig för sådana skäligen omkostnader. Å andra sidan torde i dylikt fall ofta kunna antagas, att den anvisade ersättningen i sin helhet åtgått till de omkostnader, för vilka den avsetts, utan att särskild utredning i detta avseende behöver lämnas. Avdrag med samma belopp som den anvisade ersättningen torde i regel böra medgivas i de fall, då ersättningen ej överstiger vad som av staten i motsvarande fall anvisas. Detta lär exempelvis vara förhållandet beträffande de resekostnadsersättningar, som i allmänhet utbetalas av de enskilda järnvägarna. I fråga om traktementsersättning gälla dock särskilda bestämmelser, se punkt 3 av anvisningarna till 33 §.

⁴ Senaste lydelse 1967:388.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

till 39 §

5. Avdrag såsom för ränta får göras vid återbetalning av sådant statligt bidrag som avses i punkt 7 av anvisningarna till 24 §. Avdrag får inte göras med större belopp än som tidigare har avräknats från erlagd ränta.

till 47 §⁵

Till ledning vid tillämpning av 47 § sista stycket *anföras* följande exempel.

1. Har rörelseidkare, som använder av honom ägd fastighet i rörelsen, gjort sådan omläggning av räkenskapsår att beskattningsåret kommit att omfatta 9 månader, beräknas garantibeloppet till 9/12 av det belopp, som motsvarar två procent av fastighetens taxeringsvärde. Har beskattningsåret kommit att omfatta 15 månader, beräknas garantibeloppet till 15/12 av nyss angivet belopp.

2. Har i fall, då beskattningsår sammanfaller med kalenderår, fastighet bytt ägare den 1 september beskattningsåret, beräknas garantibeloppet för den tidigare ägaren till 8/12 och för den nye ägaren till 4/12 av det belopp, som motsvarar två procent av fastighetens taxeringsvärde.

3. Har en rörelseidkare gjort sådan omläggning av räkenskapsår att det beskattningsår, som ligger till grund för 1966 års taxering, omfattar tiden 1/7 1964 – 31/12 1965 samt har han för sin rörelse förvärvat en fastighet den 1 september 1964 och en annan fastighet den 1 april 1965, beräknas garantibeloppet vid nyssnämnda taxering för förstnämnda fastighet till 16/12 och för sistnämnda fastighet till 9/12 av vad som motsvarar två procent av respektive fastigheters taxeringsvärden.

Till ledning vid tillämpning av 47 § sista stycket *ges* följande exempel.

1. Har rörelseidkare, som använder av honom ägd fastighet i rörelsen, gjort sådan omläggning av räkenskapsår att beskattningsåret kommit att omfatta 9 månader, beräknas garantibeloppet till 9/12 av det belopp, som motsvarar *en och en halv* procent av fastighetens taxeringsvärde. Har beskattningsåret kommit att omfatta 15 månader, beräknas garantibeloppet till 15/12 av nyss angivet belopp.

2. Har i fall, då beskattningsår sammanfaller med kalenderår, fastighet bytt ägare den 1 september beskattningsåret, beräknas garantibeloppet för den tidigare ägaren till 8/12 och för den nye ägaren till 4/12 av det belopp, som motsvarar *en och en halv* procent av fastighetens taxeringsvärde.

3. Har en rörelseidkare gjort sådan omläggning av räkenskapsår att det beskattningsår, som ligger till grund för 1984 års taxering, omfattar tiden 1/7 1982 – 31/12 1983 samt har han för sin rörelse förvärvat en fastighet den 1 september 1982 och en annan fastighet den 1 april 1983, beräknas garantibeloppet vid nyssnämnda taxering för förstnämnda fastighet till 16/12 och för sistnämnda fastighet till 9/12 av vad som motsvarar *en och en halv* procent av respektive fastigheters taxeringsvärden.

⁵ Senaste lydelse 1965:120.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1983 och tillämpas första gången vid 1984 års taxering om inte annat följer av punkterna 2–4 nedan.

2. De nya bestämmelserna i punkt 1 av anvisningarna till 19 § tillämpas första gången vid 1985 års taxering.

3. De nya bestämmelserna i punkt 5 av anvisningarna till 39 § tillämpas första gången vid 1978 års taxering. Den som vid någon av 1978–1983 års taxeringar inte har fått avdrag för återbetalat belopp och inte har fått avräkna det mot senare års räntebidrag får anföra besvär över taxeringen enligt 100 § taxeringslagen (1956:623).

4. I fråga om engångsbelopp enligt punkt 1 fjärde stycket av anvisningarna till 19 § skall, såvida beloppet har blivit tillgängligt för lyftning före den 1 januari 1982, alltjämt tillämpas de bestämmelser som gällde dessförinnan.

4 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1982:1193) om skattereduktion för fackföreningsavgift

Härigenom föreskrivs att i lagen (1982:1193) om skattereduktion för fackföreningsavgift skall införas en ny paragraf, 5 §, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Skattskyldig som önskar skattereduktion enligt denna lag skall framställa yrkande därom, innehållande uppgift om personnummer och erlagd avgift. Yrkandet kan framställas genom den skattskyldiges arbets- tagarorganisation senast den 15 juni taxeringsåret till riksskatteverket eller, om organisationen vidarebefordrar yrkandet på medium för automatisk databehandling, senast den 31 augusti samma år. Skattskyldig kan även själv senast den 30 september taxeringsåret eller också därefter, som begäran om rättelse enligt 84 § uppbördslagen (1953:272), framställa yrkandet hos den lokala skattemyndigheten, varvid kvitto på erlagd avgift skall fogas till ansökningsen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1983 och tillämpas första gången vid 1984 års taxering.

5 Förslag till Lag om ändring i skatteregisterlagen (1980:343)

Härigenom föreskrivs att 7 och 10 §§ skatteregisterlagen (1980:343) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §¹

För fysisk och juridisk person får, utöver de uppgifter som anges i 5 och 6 §§, det centrala skatteregistret innehålla följande uppgifter.

1. Sådana uppgifter om ägarförhållandena i fåmansföretag som avses i 25 § 8) taxeringslagen (1956:623).

2. Uppgifter angående avslutad revision, verkställt taxeringsbesök eller annat sammanträffande enligt 31 § 2 mom. tredje stycket taxeringslagen. För varje sådan åtgärd får anges tid, art, beskattningsperiod, skatteslag, myndighets beslut om beloppsmässiga ändringar av skatt eller underlag för skatt med anledning av åtgärden samt uppgift huruvida bokföringsskyldighet har fullgjorts.

3. Uppgift om registrering av skyldighet att betala skatt, uppgifter som behövs för att bestämma skatt enligt uppborrdslagen (1953:272) och lagen (1968:430) om mervärdeskatt samt uppgifter om redovisning, inbetalning och återbetalning av sådana skatter.

4. Uppgift om maskinellt framställt förslag till sådant beslut som enligt lag eller förordning skall antecknas i skattelängd.

5. Uppgift om beslut om anstånd med avgivande av deklaration och med betalning av skatt, dock ej skälen för beslutet, samt uppgift om att laga förfall föreligger för underlåtenhet att fullgöra deklarationsskyldighet.

6. Administrativa och tekniska uppgifter som behövs för beskattningen.

7. Uppgifter som skall lämnas i självdeklaration i sammanställningarna för statlig och kommunal inkomstskatt samt i förmögenhetsredovisningen om skattepliktig förmögenhet.

8. Uppgift om beslut om beskattning, dock ej skälen för beslutet, samt uppgift om utmätning enligt 68 § 6 mom. uppborrdslagen.

9. Uppgift om att fordran mot personen registrerats hos kronofogdemyndighet, uppgift om indrivningsresultat, uppgift om beslut om ackord, likvidation eller konkurs samt uppgift om betalningsinställelse.

10. Uppgift om antal anställda och de anställdas personnummer.

11. Uppgift om telefonnummer samt särskild adress för skattedelsför-sändelse.

12. Uppgift från kontrolluppgift enligt 37 § 1-3, 3 b-3 f och 4 taxerings-lagen.

13. Uppgift om beteckning, taxeringsvärde, delvärde och beskattningsna-tur för fastighet som ägs eller innehas av personen, andelens storlek om fastigheten har flera ägare samt sådan uppgift om fastigheten som behövs för bedömning huruvida inkomst av fastigheten skall beräknas med tillämpning av 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370) och uppgift om intäkt som har beräknats med tillämpning av nämnda lagrum.

¹ Lydelse enligt prop. 1982/83:83.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

14. Uppgift om tid och art för planerad eller pågående revision samt beskattningsperiod och skatteslag som denna avser samt uppgift om tid för planerat taxeringsbesök eller annat sammanträffande enligt 31 § 2 mom. tredje stycket taxeringslagen.

15. Uppgift om postgiro- och bankgironummer, om personen är näringsidkare.

16. Uppgift om bruttointäkt av tjänst och dennas fördelning på olika kategorier av tjänst samt summan av avdrag från intäkten och dennas fördelning på kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats å ena sidan och övriga kostnader å andra sidan.

17. Uppgift om omsättning i näringsverksamhet.

18. Uppgift angående varulager, resultat av bruttovinstberäkning, annan beräkning av relationstal eller liknande, nettointäkt eller underskott av förvärvskälla med angivande av den del därav som belöper på delägare, skönmässig beräkning, belopp som under beskattningsåret har stått till förfogande för levnadskostnader, varuuttag, totala bilkostnader samt privat andel därav, bilförmån, bostadsförmån eller annan sådan förmån, avsättning till fond, investeringsreserv eller liknande, insättning på skogskonto eller liknande, nedskrivning av fordringar samt av- och nedskrivning med högsta möjliga belopp, dock endast uppgift om att här angivet förhållande föreligger och om belopp, procenttal eller årtal.

19. Uppgift från centrala bilregistret om innehav av fordon samt om fordonets registreringsnummer, märke, typ och årsmodell.

20. Uppgift för beräkning av skattereduktion för fackföreningsavgift.

10 §²

Terminalåtkomst till uppgifter i register enligt denna lag får finnas endast för de ändamål som anges i 1 § och i den utsträckning i övrigt som anges i andra-femte styckena.

Länsstyrelse och lokal skattemyndighet får ha terminalåtkomst till uppgifter som avses i 5 och 6 §§, 7 § 1-6, 9, 15 och 17 samt de uppgifter därutöver som behövs för utfärdande av skattsedel och dublettskattsedel.

Länsstyrelse och lokal skattemyndighet får vidare ha terminalåtkomst till uppgifter som avses i 7 § 7, 8, 10-14 och 18 och som hänför sig till länet.

Riksskatteverket får ha terminalåtkomst till uppgifter som avses i 5 och 6 §§ samt 7 § 1-15, 17 och 18.

Länsstyrelse och lokal skattemyndighet får vidare ha terminalåtkomst till uppgifter som avses i 7 § 7, 8, 10-14, 18 och 20 och som hänför sig till länet.

Riksskatteverket får ha terminalåtkomst till uppgifter som avses i 5 och 6 §§ samt 7 § 1-15, 17, 18 och 20.

Kronofogdemyndighet får ha terminalåtkomst till det centrala skatteregistret i fråga om uppgifter enligt 5 och 6 §§ samt 7 § 1, 3 och 4. Kronofogdemyndighet i det län där ett mål är registrerat för exekutiva åtgärder får vidare ha sådan terminalåtkomst i fråga om uppgifter enligt 7 § 7, 8, 12 och 13. Terminalåtkomsten får avse den som är registrerad som

² Lydelse enligt prop. 1982/83:83.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

gäldenär hos kronofogdemyndighet eller make till gäldenären eller annan som sambeskattas med gäldenären. I fråga om uppgifter enligt 7 § 1 får terminalåtkomsten avse också den som är delägare i fåmansföretag där någon som avses i tredje meningen är delägare.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1983.

6 Förslag till Lag om tid för allmän fastighetstaxering

Härigenom föreskrivs att allmän fastighetstaxering enligt 1 kap. 7 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) skall ske nästa gång år 1987 och därefter vart femte år.

Denna lag träder i kraft dagen efter den dag då lagen enligt uppgift på den har utkommit från trycket i Svensk författningssamling. Genom lagen upphävs lagen (1977:455) om tid för allmän fastighetstaxering.

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1983-03-03

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden I. Carlsson, Lundkvist, Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Rainer, Boström, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Thunborg

Föredragande: statsrådet Feldt

Lagrådsremiss om följdlagstiftning till inkomstskattereformen, m. m.

1 Inledning

Riksdagen fattade i juni 1982 beslut om en inkomstskattereform (prop. 1981/82:197, SkU 60, rskr 391, SFS 1982:416–424). I propositionen angavs att behov förelåg av vissa följdändringar, främst i fråga om själva taxeringsförfarandet, och jag skall nu ta upp dessa frågor. Samtidigt föreslår jag också några följdändringar till andra tidigare fattade beslut av riksdagen. Jag skall också ta upp ett par andra frågor, nämligen beskattning av stipendier, en senareläggning av den allmänna fastighetstaxeringen 1986 och den skattemässiga behandlingen av statlig tjänstepension för tiden närmast efter den pensionsberättigades frånfälle samt vid återbetalning av för mycket uppburna räntebidrag.

2 Allmän motivering

2.1 Följdändringar till inkomstskattereformen

2.1.1 Utformningen av inkomstskattereformen

Huvuddragen i inkomstskattereformen är en sänkning av marginalskatterna och en begränsning av underskottsavdragens skattemässiga värde. Denna begränsning åstadkommes genom att den statliga inkomstskatten delas i två delar, grundbelopp och tilläggsbelopp. Grundbeloppet beräknas liksom tidigare hela den statlig inkomstskatten – på den beskattningsbara inkomsten. När reformen är fullt genomförd taxeringsåret 1986 är den högsta

procentsatsen för grundbeloppet 20 och gäller för inkomstdelar över 10 basenheter (motsvarande 73 000 kr. taxeringsåret 1984). Tilläggsbeloppet beräknas på ett särskilt underlag som i huvudsak utgörs av den beskattningsbara inkomsten ökad med medgivna underskottsavdrag och vissa andra poster. Jag skall strax återkomma med en närmare redogörelse för beräkningen. Tilläggsbelopp utgår bara på den del av underlaget som överstiger 16 basenheter (116 800 kr. taxeringsåret 1984). När reformen är fullt genomförd är procentsatsen 5 i första skiktet och 30 i högsta skiktet, över 45 basenheter (328 500 kr. taxeringsåret 1984).

Underlaget för tilläggsbelopp, UTB, beräknas alltså med utgångspunkt i den beskattningsbara inkomsten. Denna skall *ökas* med medgivna underskottsavdrag (egna eller från andra maken överförda), medgivna förlustavdrag och i vissa fall s.k. räntetillägg samt *minskas* med s.k. sparade underskottsavdrag (10 § 3 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, SIL).

I fråga om tillägg av medgivna underskottsavdrag finns det två typer av undantag (10 § 4 mom. SIL). Det ena – som skall iakttas ex officio av taxeringsnämnden – är att underskott av schablontaxerad fastighet vid återföringen skall minskas med den skattskyldiges inkomst av kapital, dock högst 30 000 kr. Den andra typen av undantag – som kräver yrkande från den skattskyldige – innebär att underskott av kapital i vissa fall vid återföringen skall minskas med lön från fåmansaktiebolag eller inkomst av jordbruksfastighet, konventionellt taxerad annan fastighet eller rörelse. Det är fråga om fall där underskottet av kapital beror på skuld som den skattskyldige har ådragit sig för förvärv av fåmansbolaget resp. förvärvskällan.

Från regeln om återföring av förlustavdrag finns inga undantag, bortsett från övergångsbestämmelserna.

Räntetillägg skall tas upp i tre fall. Det första fallet (10 § 6 mom. första och andra styckena SIL) avser jordbrukets bostäder. Räntetillägg skall tas upp med den del av räntekostnaderna på låneskulder i förvärvskällan som belöper på bostadsbyggnaden. Beloppet skall minskas med eventuellt underskott i förvärvskällan samt med inkomst av kapital, dock högst 30 000 kr. Det andra fallet (10 § 6 mom. tredje stycket SIL) avser privat utnyttjande av bil e.d. som utgör inventarium i förvärvskälla inom inkomstlagen jordbruksfastighet, annan fastighet eller rörelse. Beräkningen skall ske schablonmässigt. Det tredje fallet slutligen (10 § 6 mom. fjärde stycket SIL) avser räntefria eller lågförräntade lån från arbets- eller uppdragsgivare. Tillägget skall motsvara skillnaden mellan sedvanlig ränta och erlagd ränta. Tillägg skall göras även om en närstående har fått lånet och även om det har lämnats av annan men förmedlats av arbets- eller uppdragsgivaren.

Den beskattningsbara inkomsten får – efter yrkande – minskas med underskott av jordbruksfastighet, konventionellt taxerad annan fastighet eller rörelse som har uppkommit ett tidigare år i den mån överskott under

beskattningsåret har uppkommit i samma förvärvskälla (10 § 5 mom. SIL).

Särskilda regler gäller i fråga om underskott m.m. som hör till beskattningsår som tas till beskattning vid 1983 eller tidigare års taxering (11 och 12 §§ lagen (1982:417) om ikraftträdande av lagen (1982:416) om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, PromL). Återföring skall inte ske av förlustavdrag, om förlusten hänför sig till ett sådant beskattningsår. Motsvarande gäller i fråga om partrederiunderskott från ett sådant beskattningsår samt underskott som har uppkommit genom att reparationsavdrag från ett sådant beskattningsår har fördelats på flera år. Å andra sidan får sådana äldre underskott inte dras av som sparade underskottsavdrag vid beräkning av UTB.

I samband med inkomstskattereformen genomfördes också begränsningar av den gemensamma skatteberäkningen för makar. Reglerna innebär, efter justeringar hösten 1982 (SkU 1982/83:9, rskr 120, SFS 1982:1206), att 5 000 kr. av vardera makens B-inkomst behandlas som A-inkomst vid skatteberäkningen samt att gemensam skatteberäkning endast sker vid beräkning av grundbelopp taxeringsåren 1984 och 1985 samt vid beräkning av tilläggsbelopp fr.o.m. 1986 års taxering (11 § 3 mom. SIL och 6 § PromL).

2.1.2 Taxeringsförfarandet

Inkomstskattereformen innebär således att det tillkommer ett nytt underlag för skatteberäkningen, nämligen UTB. Detta underlag påverkar emellertid beräkningen av statlig inkomstskatt endast när det överstiger den nivå, där tilläggsbelopp börjar tas ut, den s.k. brytpunkten. Det stora flertalet skattskyldiga når inte upp till denna nivå och för dem får UTB vanligen ingen omedelbar praktisk betydelse.

Eftersom inkomstskattereformen i sig medför vissa tillkommande arbetsuppgifter, är det – även om vissa förenklingsåtgärder samtidigt genomförs – angeläget att utforma förfarandet så att arbetet underlättas så långt möjligt både för de skattskyldiga och skattemyndigheterna. Härvid knyter sig intresset främst till två frågor. Den första är om UTB skall fastställas för i princip alla skattskyldiga (*fastställelsemetoden*) eller om man skall fastställa UTB bara i de fall där det omedelbart behövs för skatteberäkningen (*urvalsmetoden*). Den andra frågan avser möjligheterna att förenkla arbetet genom ADB-stöd.

I ett mycket stort antal fall kommer UTB att bestå endast av den beskattningsbara inkomsten i förekommande fall ökad med medgivna underskottsavdrag och förlustavdrag. I dessa fall är det möjligt att utan något särskilt uppgiftslämnande från den skattskyldiges sida eller någon särskild sammanställning för beräkningen göra en helt maskinell framräkning av UTB. Om den nuvarande sammanställningen för statlig inkomstskatt i den allmänna självdeklarationen ändras på så sätt att man skiljer underskott av

schablontaxerad fastighet från andra underskottsavdrag kan även kvittningen av sådant underskott mot inkomst av kapital ske automatiskt. Man kan således i dessa fall undvika merarbete både för de skattskyldiga och för taxeringsnämnden. I dessa fall saknar det således praktisk betydelse vilken metod som väljs.

Om räntetillägg skall göras måste den skattskyldige lämna uppgift om räntetilläggets storlek. Någon fullständig sammanställning för beräkningen behövs dock inte heller i dessa fall. Här finns det emellertid i urvalsmetoden en viss möjlighet att begränsa såväl de skattskyldigas uppgiftslämnande som taxeringsnämndernas prövning. Metoden bygger ju på att det skulle vara möjligt att med enkla regler avgränsa de fall där frågan om fastställande av UTB inte behöver övervägas.

I många fall kommer UTB att nära ansluta till den sammanräknade inkomsten. Genom att anknyta till storleken av denna, som den skattskyldige redan nu skall uppge i sin deklaration, kan man få en utgångspunkt för gränsdragningen. Det bör emellertid nämnas att en sådan utgångspunkt innebär att den skattskyldige kan bedöma uppgiftsskyldigheten först sedan han till stora delar färdigställt sin deklaration.

I de fall där räntetillägg skall göras vid beräkning av UTB på grund av privat nyttjande av bil e.d. som utgör inventarium i näringsverksamhet eller på grund av räntefritt eller lågförräntat lån kan man i urvalsmetoden göra en gränsdragning mellan de skattskyldiga som har sammanräknad inkomst som inte överstiger ett viss belopp, som för taxeringsåret 1984 lämpligen kan bestämmas till 100 000 kr., och övriga. De förra skulle behöva lämna uppgift om räntetillägg endast om anskaffningsvärdet på bilen e.d. översteg 150 000 kr. eller lånesumman någon gång under året hade överstigit 100 000 kr. eller båda slagen av räntetillägg skulle göras. Skattskyldiga med sammanräknad inkomst över 100 000 kr. skulle alltid behöva lämna uppgift om räntetillägg.

När det gäller räntetillägg avscende bostad på jordbruksfastighet är däremot förhållandena så växlande att det är svårt att finna en lämplig avgränsning av uppgiftsskyldigheten i urvalsmetoden. Betydande spännvidd föreligger i fråga om såväl storleken på räntekostnaderna i förvärvskällan som den andel därav som skall hänföras till bostaden. Den enda avgränsning som synes möjlig är att från uppgiftsskyldighet undanta de fall där summan av sammanräknad inkomst och räntekostnaderna i jordbruksfastigheten understiger den nyssnämnda beloppsgränsen 100 000 kr. Detta undantag kan gälla även om räntetillägg skall göras för antingen bil e.d. eller räntefritt lån och förut angivna beloppsgränser för anskaffningsvärde resp. lånebelopp inte har överskridits.

I några fall måste man dock gå längre och oavsett vilken metod man väljer ålägga den skattskyldige att göra en fullständig uppställning för beräkning av räntetillägg. Ett sådant fall är då den ena maken har utnyttjat andra makens icke utnyttjade allmänna avdrag. Fullständiga uppgifter bör då lämnas av

båda makarna. Ett annat fall är då den skattskyldige vill utnyttja särskilda kvittningsregler, rätten att kvitta underskott av kapital mot vissa inkomster från företag eller rätten till avdrag för sparade underskott. I dessa fall saknar det också betydelse vilken av de båda metoderna som man väljer.

Under de närmaste åren efter övergången kommer i vissa avseenden att råda speciella förhållanden. Den särskilda kvittningsregeln för sparade underskott blir inte aktuell vid 1984 års taxering. Å andra sidan skall då tillägg aldrig ske för medgivna förlustavdrag. Under de närmast därefter följande åren måste man skilja mellan "gamla" förluster som inte skall läggas till och "nya" förluster som skall öka UTB. Under dessa år kan det också finnas vissa typer av underskottsavdrag o.d. som inte skall återföras, t.ex. vissa underskott som beror på förskjutna reparationsavdrag samt sparade partrederiunderskott. Under dessa år blir därför en sammanställning från den skattskyldiges sida nödvändig i något större utsträckning än senare. Inte heller här har valet av metod någon betydelse i praktiken.

Vad jag nu har sagt avser i första hand skattskyldiga som taxeras som ensamstående. Vid 1984 och 1985 års taxeringar är det dock – bortsett från det nyssnämnda fallet där allmänt avdrag har överförts mellan makarna – tillämpligt även beträffande samtaxerade, eftersom det då inte sker någon gemensam beräkning av tilläggsbelopp. För senare år måste emellertid vardera maken vid bedömningen om han för egen del är skyldig att lämna uppgifter till sin sammanräknade inkomst lägga den del av andra makens B-inkomst som överstiger 5 000 kr. och uppgiftsskyldighet för ena maken medföra motsvarande uppgiftsskyldighet för andra maken. En sådan avgränsning medför visserligen att uppgifter skall lämnas i större utsträckning än som faktiskt behövs för skatteberäkningen men det är inte möjligt att utan synnerligen komplicerade regler göra någon annan gränsdragning.

Det bör också nämnas att även om här någorlunda enkelt har kunnat anges vilka som måste lämna uppgift om räntetillägg så kommer det i praktiken att ställas stora krav för att reglerna skall bli någorlunda lätthanterliga för de enskilda skattskyldiga och möjliga att kontrollera för taxeringsnämnderna. Läget förenklas inte heller av att de angivna gränserna måste höjas kanske t.o.m. under övergångsåren, om inte de skattskyldiga skall avkrävas uppgifter i onödan.

I fastställelsemetoden innebär taxeringsnämndens beslut vid maskinell beräkning att UTB fastställs på grundval av de uppgifter som i deklARATIONEN har lämnats i den nuvarande sammanställningen för taxering till statlig inkomstskatt eventuellt i kombination med uppgift om räntetillägg. I de fall en särskild sammanställning har lämnats skall taxeringsnämnden naturligtvis ta ställning till denna.

I urvalsmetoden däremot skall taxeringsnämnden emellertid fastställa UTB bara om det behövs för skatteberäkningen. Detta är ju först och främst fallet när UTB överstiger brytpunkten. När sambeskattningen av makars

B-inkomster fr. o. m. taxeringsåret 1986 sker vid beräkning av tilläggsbelopp tillkommer naturligtvis de makar, där visserligen inte UTB för någondera överstiger brytpunkten men väl summan av det högsta A-underlaget och båda makarnas B-underlag. Taxeringsnämnden behöver dock inte särskilt ta ställning till om något av dessa fall föreligger utan detta kan kontrolleras i den maskinella beräkningen.

UTB kan dock även i andra fall behövas för skatteberäkningen. Vid tillämpning av den s.k. begränsningsregeln, som innebär en maximering av det totala skatteuttaget i förhållande till inkomsten, sker beräkningen på grundval av bl.a. UTB. Det kan därför – särskilt i fråga om makar för vilka en gemensam beräkning sker – vara komplicerat att vid taxeringen med säkerhet bedöma om behov föreligger av att fastställa UTB. Även om det finns en viss möjlighet att vid de maskinella beräkningarna ange att begränsningsregeln kan bli tillämplig och taxeringsnämnden därigenom kan uppmärksammas på frågan måste det dock bli nämndens sak att ta ställning till om UTB skall fastställas trots att det inte direkt behövs för beräkning av statlig inkomstskatt och göra en särskild markering av detta.

Man måste med hänsyn till det nu sagda i urvalsmetoden räkna med att taxeringsnämnden kan ha förbisett att det med hänsyn till begränsningsregeln har förelegat ett behov av att fastställa UTB trots att detta understiger brytpunkten. Det synes därför nödvändigt att den lokala skattemyndigheten i sådana fall får befogenhet att fastställa UTB. Förfarandet bör i huvudsak kunna samordnas med den nuvarande möjligheten för lokala skattemyndigheten att rätta vissa vid taxeringen förelupna felaktigheter. Det bör dock nämnas att det inte som hittills bara blir fråga om att rätta uppenbara förbiseenden utan den lokala skattemyndigheten skulle behöva i taxeringsnämndens ställe utreda och ta ställning till även komplicerade frågor.

Såvitt gäller uppgiftslämnandet är skillnaden mellan urvals- och fastställelsemetoden huvudsakligen den att man i den senare inte kan göra undantag från uppgiftsskyldighet för skattskyldiga med sammanräknad inkomst under ett visst belopp. Så måste exempelvis alla skattskyldiga för vilka räntetillägg skall ingå i UTB lämna uppgift om detta och uppgifterna måste också bli föremål för granskning av taxeringsnämnden. Detta kan medföra behov av utredning t.ex. genom förfrågningar hos de skattskyldiga, något som måste framstå som föga meningsfullt för taxeringsmyndigheterna och är ägnat att väcka irritation hos de skattskyldiga, om räntetillägget saknar omedelbar betydelse för skatteberäkningen. Å andra sidan är det inte heller i urvalsmetoden möjligt att utan ett synnerligen komplicerat regelsystem med därav följande praktiska svårigheter begränsa uppgiftsskyldigheten för de skattskyldiga till de fall där UTB verkligen behövs för skatteberäkningen. Inte heller blir det lätt för taxeringsnämnderna att snabbt avgöra om utredning kan underlåtas därför att UTB under alla omständigheter inte skall fastställas.

Såvitt gäller de skattskyldigas uppgiftslämnande och taxeringsnämndens

handläggning är således skillnaden i praktiken mellan fastställelsemetoden och urvalsmetoden långt mindre än den i förstone kan förefalla. Däremot föreligger betydande skillnader när det gäller besvär, eftertaxering m.m.

När det först gäller fastställelsemetoden måste det givetvis bli möjligt att överklaga taxeringsnämndens beslut om fastställande av UTB, oavsett om det har omedelbar betydelse för skatteberäkningen eller ej. Normalt tillåts inte sådan talan i taxeringsprocessen, om frågan inte på annan grund har betydelse för den skattskyldige, och den kan naturligtvis många gånger framstå som meningslös. I andra fall kan det dock vara en fördel att t.ex. en viss kvittningsfråga klarläggs innan de förhållanden som skall utredas ligger långt tillbaka i tiden.

När UTB fastställs men saknar omedelbar betydelse för skatteberäkningen kan det också inträffa att den skattskyldige eller taxeringsintendenten avstår från att anföra besvär trots att de anser beslutet oriktigt. Om det är den skattskyldige som har avstått från att inom den för honom gällande besvärstiden yrka sänkning av UTB men taxeringsintendenten därefter anför besvär eller framställer yrkande om eftertaxering, kan dock den skattskyldige då framställa yrkandet om sänkning kvittningsvis. Någon sådan möjlighet föreligger dock inte om besvären eller eftertaxeringsyrkandet gäller andra maken. Om taxeringsintendenten har avstått från att föra ordinära besvär mot vad han anser vara en oriktig bedömning från taxeringsnämndens sida, föreligger det inte någon möjlighet att i ett eftertaxeringsmål mot den skattskyldige eller dennes make få till stånd en sådan omprövning. Också vid beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst saknas möjlighet till omprövning av UTB för tidigare år.

I urvalsmetoden uppkommer emellertid också flera komplikationer, delvis av mycket svårbemästrad art. Dessa hänger ihop med att behov av ett fastställt UTB kan uppkomma också i efterhand. Om t.ex. den beskattningsbara inkomsten höjs efter besvär av taxeringsintendenten, kan ju följden bli att UTB kommer att överstiga brytpunkten och alltså skall fastställas. I sådana fall får det naturligtvis ankomma på taxeringsintendenten att framställa yrkande om detta. Det innebär emellertid en risk för att t.ex. en speciell kvittningsfråga måste bedömas direkt i högre instans eller målet återförvisas i den delen. Rör det sig om en gift person måste frågan bedömas med hänsyn till båda makarnas UTB och behovet av att framställa ett särskilt yrkande torde i de fallen lätt förbises.

En särskild komplikation ligger i att behov av att fastställa UTB inte behöver föranledas av en höjning av taxeringen. En sänkning av denna kan föranleda att begränsningsregeln blir tillämplig. I ett sådant fall skulle det alltså ankomma på den skattskyldige att framställa yrkande om fastställande av UTB, något som framstår som orealistiskt. En möjlighet skulle vara att låta domstolen ta upp frågan ex officio, något som inte heller förefaller lämpligt.

I dessa fall finns det dock möjlighet att inom ramen för besvärprocessen fastställa UTB, när så behövs. Annorlunda förhåller det sig i fråga om eftertaxering och beräkning av statlig inkomstskatt på ackumulerad inkomst.

Vid eftertaxering, t.ex. på grund av att en inkomst utelämnats i deklARATIONEN och därigenom undgått beskattning, avser eftertaxeringen just det undanhållna beloppet och skatteberäkningen sker sedan "ovanpå" den tidigare bestämda taxeringen. Svårigheter uppkommer därför om UTB inte har fastställts vid den ordinarie taxeringen, men UTB sammanlagt kommer att överstiga brytpunkten.

Frågan uppkommer då vad taxeringsnämndens beslut att inte fastställa UTB skall anses innebära. I och för sig kan man anse att UTB över huvud taget inte har prövats med några rättsverkningar. I så fall måste man i en eftertaxeringsprocess göra en fullständig bedömning. Det skulle emellertid innebära en betydande förändring av eftertaxeringsinstitutet. Sedan taxeringsnämnden hade ansett att UTB understeg brytpunkten och alltså inte skulle fastställas, skulle man i en eftertaxeringsprocess rörande eftertaxering för 10 000 kr. kunna finna att UTB på grundval av de i deklARATIONEN lämnade uppgifterna rätteligen skulle ha uppgått till 200 000 kr. och sammanlagt bestämma UTB till 210 000 kr. En sådan allmän omprövning av i deklARATIONEN lämnade uppgifter som redan en gång bedömts av taxeringsnämnden skulle strida mot eftertaxeringsinstitutets karaktär.

Den enda lösningen synes vara att låta taxeringsnämndens beslut att inte fastställa något UTB – i den mån det inte överklagades – innebära att UTB ej översteg brytpunkten. I en senare eftertaxeringsprocess fick en omprövning ske men med utgångspunkt i ett sådant beslut. Man skulle då få en situation av till stor del samma art som när en skattskyldig yrkar större avdrag än han kan utnyttja vid årets taxering och sedan framställer ett yrkande om förlustavdrag. Taxeringsnämnden har vid det förstnämnda året att pröva avdraget, dock endast så vitt avser den del av avdraget som kan utnyttjas; taxeringsnämnden fastställer inte förlusten. Avdraget prövas i princip förutsättningslöst när den skattskyldige framställer yrkande om förlustavdrag. Befinnes avdraget på samma uppgifter obefogat, vägras förlustavdraget men den tidigare taxeringen kvarstår. Här oriktiga uppgifter lämnats kan eftertaxering naturligtvis ske för det tidigare året.

En sådan ordning medför högst betydande svårigheter i fråga om makar. Taxeringsnämndens beslut skulle då anses innebära att summan av det högsta A-underlaget och bådas B-underlag inte överstiger brytpunkten. Hur detta maximibelopp fördelar sig mellan makarna är dock svårbedömt. Här synes det svårt att över huvud taget finna någon godtagbar lösning. Motsvarande problem uppkommer om taxeringsintendenten i en besvärprocess rörande ena makens taxering förbiser att framställa yrkande om fastställande av UTB för andra maken trots att detta behövs för skatteberäkningen.

När det gäller beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst torde det bli nödvändigt att – med verkan endast för denna beräkning – fastställa ett UTB, varvid i stort sett samma frågor uppkommer rörande innebörden av det tidigare beslutet.

Sammanfattningsvis innebär det sagda följande. Urvalsmetoden bygger på tanken att uppgiftsskyldigheten och prövningen skulle kunna begränsas till vissa skattskyldiga. Den framstår därför vid första anblicken som den naturliga lösningen. Skillnaden i praktiken mellan de två metoderna visar sig emellertid vid en närmare analys bli betydligt mindre än i förstone kan synas. Fastställelsemetoden ansluter vidare i allt väsentligt till nu gällande ordning och låter sig därigenom lätt inpassas i systemet, medan urvalsmetoden kräver flera principiellt nya lösningar. I vissa – visserligen måhända mindre vanliga men dock inte helt sällsynta fall – uppkommer svårigheter där det inte synes möjligt att finna en tillfredsställande lösning. Härtill kommer att det f.n. inom skatteförenklingskommittén (B 1982:03) pågår en översyn av bl.a. taxeringsförfarandet och skatteprocessen. Innan resultatet av detta utredningsarbete föreligger bör man undvika att tillskapa nya principiella lösningar på detta område.

Jag föreslår mot denna bakgrund att förfarandet utformas efter fastställelsemetoden.

2.1.3 Beskattning av ackumulerad inkomst

Fysisk person, dödsbo och familjestiftelse kan få den statliga inkomstskatten beräknad enligt reglerna för ackumulerad inkomst. De närmare bestämmelserna om detta är intagna i en särskild lag. I korthet är systemet utformat enligt följande.

För att lagen skall tillämpas krävs att någon under ett beskattningsår haft en inkomst som hänför sig till minst två beskattningsår. Om så är fallet delas inkomsten upp i lika delar på det antal år som den hänför sig till. Fördelningen får inte avse mer än tio år. Om tillförlitlig utredning inte kan förebringas om antalet år så antar man att inkomsten hänför sig till tre år.

För vart och ett av de ifrågakommande åren beräknas sedan den statliga inkomstskatten på den ackumulerade inkomsten som tillägg till det årets beskattningsbara inkomst, varvid man dock använder den skattetablell som gäller för det inkomstår under vilket beloppet uppburits.

I princip gäller lagens regler för alla inkomster. Beträffande inkomst av fastighet, rörelse samt tillfällig förvärvsverksamhet är dock särskild skatteberäkning tillåten bara i fråga om vissa närmare angivna intäkter.

Ansökan om särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst görs hos taxeringsnämnden.

Inkomstskattereformen, som skall tillämpas första gången vid 1984 års taxering, nödvändiggör vissa ändringar i fråga om skatteberäkningen för ackumulerade inkomster. Det blir då i första hand fråga om sådana ändringar

som följer av att den statliga inkomstskatten för framtiden skall delas upp i grundbelopp och tilläggsbelopp. Eftersom de nuvarande reglerna visat sig vara tämligen svårtillämpade i den praktiska hanteringen bör man enligt min mening samtidigt försöka förenkla själva skatteberäkningen.

För det första bör alltså reglerna ändras därhän att den särskilda skatteberäkningen för ackumulerad inkomst kommer att omfatta såväl grundbelopp som tilläggsbelopp.

För det andra vill jag föreslå att reglerna för själva skatteberäkningen förenklas. Det nuvarande systemet att beräkna skatten särskilt för ettvarvt av de år på vilka den ackumulerade inkomsten får fördelas framstår som onödigt komplicerat även om man bara använder det senaste årets skatteskala. Till bilden hör också att just användandet av ett senare års skatteskala på tidigare års inkomstförhållanden leder till stundom ganska stora ojämnheter i fråga om skatteuttaget. Mot denna bakgrund föreslår jag att man i framtiden i stället beräknar skatten enligt följande.

De nuvarande reglerna om sättet att beräkna det antal år till vilka en ackumulerad inkomst skall hänföras bör behållas. Den förenklingen bör emellertid ske att endast en skatteberäkning görs i stället för en för vart och ett av åren. Först beräknas ett genomsnitt av de tre senaste årens beskattningsbara inkomster resp. UTB. Den del av den ackumulerade inkomsten som framkommer efter en uppdelning efter det antal år som den får hänföras till läggs sedan vid skattens beräkning i skiktet närmast ovanför de nyssnämnda genomsnitten. Det grundbelopp resp. tilläggsbelopp som därvid beräknas med ledning av det senaste årets skatteskalor får sedan multipliceras med det antal år till vilka inkomsten hänför sig.

De nya reglerna bör lämpligen tillämpas fullt ut första gången vid 1986 års taxering. För 1984 och 1985 års taxering får särskilda övergångsregler gälla.

2.2 Övriga frågor

2.2.1 Fackföreningsavgiften

Regeringen föreslog i propositionen om vissa ekonomisk-politiska åtgärder m.m. att skattereduktion skulle medges med 40 % av erlagd fackföreningsavgift (prop. 1982/83:50 bil. 2). Reduktion skulle medges med högst 480 kr. De nya reglerna skulle träda i kraft den 1 januari 1983 och tillämpas första gången vid 1984 års taxering.

Riksdagen godtog med viss ändring regeringens förslag (SkU 1982/83:15 och 16, rskr 128. SFS 1982:1193). Den ändring som skedde avsåg närmast kontrollen av avgiften i fråga. I det ursprungliga förslaget var tanken att den skattskyldige själv skulle visa att avgiften verkligen erlagts. Uppgift om detta skulle lämnas i deklarationen. Under riksdagsbehandlingen framfördes från riksskatteverket, RSV, tanken att kontrollen skulle kunna göras enklare om i stället löntagarorganisationerna centralt kunde lämna erforderliga uppgifter

för sina medlemmars räkning. Skattereduktionen skulle då kunna ske centralt hos RSV genom ADB-behandling i samband med skattedebiteringen. Skatteutskottet ansåg att starka skäl talade för att så långt möjligt förenkla handläggningen av den stora mängd uppgifter det här var frågan om. Med anledning av vad konstitutionsutskottet anfört i sitt yttrande till skatteutskottet (KU 1982/83:5 y) framhölls samtidigt att en ADB-lösning måste utformas så att den inte kränkte den enskildes integritet. Utskottet förutsatte att regeringen i samråd med RSV skulle ta ställning till de praktiska problem som var förenade med genomförandet av reduktionen.

Jag delar helt den uppfattningen att handläggningen av ifrågasvarande skattereduktion bör göras så enkel som möjligt och utformas med beaktande av den enskildes integritet. Detta är angeläget såväl för de skattskyldiga och deras organisationer som för skatteförvaltningen.

Efter riksdagsbehandlingen har samråd också skett med RSV, som i sin tur haft överläggningar med löntagarorganisationerna, vilka förklarar sig villiga att medverka till den av RSV förordade lösningen. Som skatteutskottet framhållit måste självfallet hänsyn tas till den enskildes integritet. Yttrande har också inhämtats från datainspektionen som pekat på olika integritetsproblem som kan aktualiseras beroende på hur ett uppgiftslämnande närmare utformas. Inspektionen har också lämnat vissa förslag till frågans lösning.

Enligt min mening bör problemet kunna lösas på följande sätt. I lagen (1982:1193) om skattereduktion för fackföreningsavgift bör införas en ny bestämmelse som ger den enskilde möjlighet att begära skattereduktion antingen genom sin organisation eller genom egen ansökan till lokal skattemyndighet. Härigenom kan den enskilde avstå från sin rätt till skattereduktion om han inte vill att den erlagda fackföreningsavgiften skall bli offentlig. Skattereduktionen kommer nämligen att framgå av skattelängderna. Däremot anser jag inte att någon mer långtgående detaljreglering av förfarandet behövs. Efter vad jag har inhämtat har man från fackligt håll förklarat sig villig att medverka till ett uppgiftslämnande. RSV och berörda löntagarorganisationer bör därför på ett smidigt sätt kunna ordna de närmare detaljerna. En del kompletterande lagregler är dock påkallade, bl.a. måste vissa tidsfrister anges så att uppgifter når myndigheterna i sådan tid att skattereduktionen kan beaktas vid uträkningen av den slutliga skatten. Närmare bestämt skulle ett uppgiftslämnande genom organisationerna kunna ske på följande sätt.

Det kan på goda grunder antas att det helt dominerande antalet fackföreningsmedlemmar kommer att vilja att deras organisationer sköter uppgiftslämnandet. Det kan då vara lämpligt att organisationerna i god tid informerar medlemmarna om storleken av den reduktionsgrundande avgift som man tänker upplysa RSV om. Den enskilde kan då komma med erinringar mot beloppets storlek eller att han eventuellt inte önskar någon reduktion. Detta innebär att en enskild som inte reagerar på informationen

får anses godta att upplysning om avgiften lämnas till RSV. Detta förfarande garanterar den enskildes integritet. Det är en fördel om medlemmarna kan informeras om detta förslagsvis senast den 15 april taxeringsåret. Härigenom kan i förekommande fall uppgifter om avgiftens storlek begagnas av den som vill begära förtida återbetalning av överskjutande skatt eller göra s.k. fyllnadsinbetalning. Sådana åtgärder måste nämligen vidtas senast den sista april taxeringsåret.

Organisationen får därefter vidarebefordra uppgifterna till RSV och detta bör ske senast den 15 juni taxeringsåret. Om en organisation kan lämna uppgifterna på ADB-medium är det nog om RSV får sådant material senast den 31 augusti samma år. De nu angivna tidsfristerna bör anges i lagen. Lämpligen bör uppgiftslämnandet ske genom vederbörande centralorganisation. RSV får sedan överföra det inkomna materialet till skatteregistret. I 7 § skatteregisterlagen (1980:343) bör en komplettering göras av innebörd att registret även får innehålla uppgift för beräkning av ifrågavarande skattereduktion. Vidare bör i 10 § samma lag tas in en bestämmelse som möjliggör terminalåtkomst för RSV, vederbörande länsstyrelse och lokala skattemyndighet. I sammanhanget vill jag påpeka att allt till RSV inkommet material åtnjuter sekretesskydd. Det är också – som datainspektionen framhållit – angeläget att registreringen i skatteregistret ordnas så att det inte kan avslöjas vilken fackförening som den enskilde är medlem i. RSV måste emellertid kunna göra vissa rättelser i det material som överlämnats. Under den korta tid som är nödvändig för detta ändamål kan det dock inte undvikas att det finns en uppgift om vem som har överlämnat materialet i fråga.

Som jag tidigare nämnt bör det finnas en möjlighet för den enskilde att själv yrka skattereduktion. Sådant yrkande skall då framställas till den lokala skattemyndighet som skall utfärda skattsedeln. Även här bör i lag anges en sista tidpunkt och jag föreslår den 30 september taxeringsåret. Av kontrollskäl måste det för dessa fall också föreskrivas att till sådan enskild ansökan skall fogas kvitto på erlagd avgift. I annat fall öppnas en möjlighet för icke-medlemmar att få skattereduktion. Möjligheten att själv yrka reduktion bör göras så enkel som möjligt. Det kan – som datainspektionen föreslagit – vara lämpligt med en särskild blankett på vilken det också lämnas information om vilka uppgifter som registreras i skatteregistret.

Med anledning av den diskussion som förts om vilka inbetalningar som skall grunda rätt till skattereduktion vill jag nämna följande. Klart är – och det uttalades också i propositionen – att avgift till arbetslöshetskassa måste rensas ut från underlaget. Skatteutskottet uttalade också att det var angeläget att fackföreningsavgiften genom organisationernas försorg renodlades eftersom i avgiften kan ingå kostnader för kollektiv anslutning av medlemmarna till försäkring och till andra organisationer än facket.

Som tidigare nämnts kommer skattsedeln att innehålla uppgift om medgiven skattereduktion. Om någon skattskyldig skulle anse att reduktion bort medges med annat belopp kan rättelse på ett enkelt sätt ske genom

hänvändelse till den lokala skattemyndigheten. I ett sådant fall bör den skattskyldige genom t.ex. kvitto visa att reduktionen kommit att beräknas på ett felaktigt underlag.

Sammanfattningsvis bör det enligt min mening vara nog att man på ovan angivet sätt genom lag reglerar själva den principiella utformningen av uppgiftslämnandet samt de tidsgränser som behövs för en smidig hantering. Det får sedan ankomma på RSV att tillsammans med berörda organisationer träffa de ytterligare överenskommelser som kan behövas.

2.2.2 Beskattningen av stipendier

Inledning

Enligt 19 § kommunalskattelagen (1928:370), KL, räknas bl.a. stipendier till studerande vid undervisningsanstalter eller eljest avsedda för mottagarens utbildning inte som skattepliktig intäkt. Vad som avses med ett stipendium torde väl i allmänhet inte vålla särskilda svårigheter. Likväl har skattefrågan kommit att ställas på sin spets i åtskilliga rättsfall. Ett skäl för detta är att för skattefrihet har i rättspraxis krävts att en som stipendium betecknad ersättning är av renodlat benefik natur.

Den legala skattefriheten för stipendier torde nämligen ha berott på deras benefika natur och att de alltså hade karaktär av gåvor vilka också är fria från inkomstskatt enligt 19 § KL. Mot denna bakgrund har man i praxis vid beskattningen inte medgett skattefrihet för sådana som stipendier betecknade ersättningar som utgått som vederlag för någon prestation som utgivaren av "stipendiet" har haft nytta av. I andra fall har beskattning skett av den anledningen att ett stipendium beviljats för flera år. Konstnärstipendier som utgår för mer än två år behandlas nämligen som "annan periodisk intäkt" vilken enligt 32 § KL är skattepliktig (RSV Dt 1977:14). I det följande belyses först den skattemässiga behandlingen av stipendier och därefter redovisas förslag till ändrade regler. Framställningen är uteslutande inriktad på detta problem och berör alltså inte frågor om avdrag för utbildningskostnader och liknande frågeställningar.

Gällande regler

Som nyss nämnts lämnar lagstiftningen ingen mer precis vägledning när det gäller att avgöra skattefrågan. Enligt allmänt språkbruk torde med stipendium avses ett vederlagsfritt bidrag för någons studier eller utbildning. De traditionella stipendier som utges av olika institutioner, stiftelser m.m. till studerande vid olika utbildningsanstalter torde inte ha vållat några speciella problem. De egentliga svårigheterna har uppkommit i de fall där man ansett sig kunna spåra några form av intressegemenskap mellan utgivaren och mottagaren av stipendiet i fråga.

Det torde till att börja med vara helt klart att en arbetsgivare inte kan ge en

anställd ett stipendium utan beskattningseffekter. En grundläggande princip i vårt skattesystem är nämligen att vad en anställd får t.ex. i form av kontanter från sin arbetsgivare skall beskattas som inkomst av tjänst. I dessa fall finns ingen anledning att anta annat än att stipendiet utgör ersättning för arbete som utförts eller skall utföras för arbetsgivarens räkning. Det nu sagda gäller självfallet även i sådana fall där någon arbetsgivaren närstående i stället utger stipendiet. I denna del är rättsläget klart och några ändringar i denna del är inte heller motiverade.

Delvis likartade överväganden får göras beträffande stipendier från uppdragsgivare till uppdragstagare. Utgår alltså stipendiet för ett arbete eller liknande som uppdragsgivaren har ett omedelbart intresse av så skall ersättningen oavsett vad den kallas inkomstbeskattas.

Den skattemässiga behandlingen av stipendier till anställda behöver knappast belysas med rättsfall. Däremot kan det finnas anledning att se något på uppdragsfallen. De avgöranden som finns i denna del kan med en viss förenkling delas in i två grupper.

En grupp utgörs av sådana fall där någon utfört eller skolat utföra en prestation och för den fått ett stipendium (exempel: utarbetande av festskrift för bolags räkning, utförande av vissa undersökningar för att därefter medverka vid undervisning hos stipendiegivaren rörande projektet, fältarbete av social natur för en kommuns räkning, se exempelvis RÅ 1966 ref. 23 I eller RÅ 1977 Aa 65). I fall av denna art har beskattning skett eftersom mottagaren av stipendiet utfört ett arbete för utgivarens räkning.

En andra grupp har bestått av stipendier för deltagande i kurser som utgått från fackförbund till medlemmar av olika slag. I dessa fall har utgången varit beroende av kursens natur eller mottagarens förhållande till utgivaren. Stipendium för deltagande i kurser av facklig natur beskattas om mottagaren av stipendiet innehar ett förtroendeeuppdrag inom den fackliga organisationen (RÅ 1981 1:31 I och III-VI). Om kursen däremot har till syfte att höja den allmänna kunskapsnivån är stipendiet skattefritt även om det utgår till en förtroendemann (RÅ 1981 1:31 II). Den som enbart är medlem kan utan inkomstskatteeffekter ta emot stipendier för deltagande även i fackligt orienterande kurser (RSV/FB Dt 1982:17).

Överväganden

Även om rättsläget får anses tämligen klart i vissa hänseenden är det likväl uppenbart att en del oklarheter finns. Så är bl.a. fallet beträffande stipendierna inom fackföreningsrörelsen. Ett förtydligande på denna punkt kan vara motiverat samtidigt som det kan finnas skäl att ifrågasätta om inte vissa justeringar bör göras i fråga om den skattemässiga behandlingen av en del stipendier.

En utgångspunkt måste vara att varje utbetalning som utgår som ersättning för en prestation skall inkomstbeskattas oavsett hur den rubriceras. Stipendier till anställda bör alltså även för framtiden inkomstbeskattas

enligt de normer som nu tillämpas. Detsamma bör normalt gälla ersättningar till uppdragstagare. Här bör emellertid en viss nyansering ske i förhållande till dagsläget.

Som framgått av inledningen anses i dag den omständigheten att mottagaren av stipendiet har någon form av förtroendeuppdrag för stipendiegivaren medföra att beskattning i regel sker av beloppet i fråga. Detta gäller även om uppdraget är av ganska måttlig omfattning. Denna typ av ersättningar bör för framtiden undantas från inkomstbeskattning. I och för sig har naturligtvis stipendiegivaren nytta av att mottagaren genomgår den ifrågasvarande kursen men något anställnings- eller egentligt uppdragsförhållande föreligger inte. Den som mottager stipendiet är ju normalt anställd hos någon annan. Den nytta som stipendiegivaren här får kan emellertid sägas vara av så indirekt natur att den för framtiden inte bör utesluta skattefrihet. Liksom f.n. bör även stipendier som utgår för kurs som har till syfte att höja den allmänna kunskapsnivån vara skattefria även om de utgår till förtroendemän. Om däremot ett stipendium utgör en direkt ersättning för faktiskt utförda prestationer för stipendiegivaren så skall liksom hittills inkomstbeskattning ske.

De stipendier inom fackföreningsrörelsen som det nu är tal om avser att möjliggöra kursdeltagande för sådana anställda som inte har rätt till ledighet för studier med bibehållen lön. Dessa kurser är normalt av relativt kortvarig natur, oftast upp till en vecka. Stipendierna avser då att täcka inkomstbortfallet efter skatt. Om dessa stipendier för framtiden görs inkomstskattefria uppnås en bättre balans mellan sådana anställda som med bibehållna löneförmåner går på kurser och de som får denna möjlighet genom stipendier.

Sammanfattningsvis skulle då framdeles följande gälla. Stipendier som utgår till någon som är helt fristående från stipendiegivaren skall liksom hittills vara skattefria. Likaså skall stipendier till anställda eller som eljest kan anses utgöra ersättning för någon prestation liksom hittills inkomstbeskattas. Däremot skall inte längre den omständigheten att mottagaren av stipendiet deltar i utbildning som stipendiegivaren visserligen har nytta av men där stipendiet inte utgör ersättning för en bestämd prestation utlösa inkomstbeskattning.

De nya reglerna bör tas in i 19 § KL och tillämpas första gången vid 1984 års taxering. Ersättningar som utbetalas fr.o.m. den 1 januari 1983 omfattas således av de nya bestämmelserna.

2.2.3 Framflyttning av tid för allmän fastighetstaxering

Allmän fastighetstaxering skall enligt nuvarande bestämmelser äga rum vart femte år, 1 kap. 7 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152). Den senaste allmänna fastighetstaxeringen skedde år 1981 och nästa skall således äga rum år 1986. De år då allmän fastighetstaxering inte sker skall särskild

fastighetstaxering äga rum. Därvid skall fastigheter som har undergått väsentlig förändring nytaxeras.

En allmän fastighetstaxering innebär ett mycket omfattande och arbetskrävande förberedelsearbete av bl.a. RSV och länsstyrelserna. Om en allmän fastighetstaxering skall äga rum år 1986 behöver förberedelsearbetet påbörjas under våren 1983 för att sedan pågå fram till deklarationstidpunkten den 18 september 1985. Därefter vidtar själva taxeringsarbetet vilket kräver mycket arbete av bl.a. fastighetstaxeringsnämnderna och de lokala skattemyndigheterna. Detta arbete skall vara avslutat den 5 maj 1986.

Det mycket resurskrävande och omfattande förberedelse- och taxeringsarbetet kommer att infalla under en period då den nyligen beslutade inkomstskattereformen skall genomföras. Reformen kommer att vara helt genomförd först vid 1986 års inkomsttaxering. 1984 och 1985 års inkomsttaxeringar kommer, med hänsyn till genomförandet av reformen och till övergångsbestämmelserna till denna, att vara särskilt arbetskrävande. Samma år 1984-1986 skulle, om allmän fastighetstaxering skall äga rum år 1986, skatteadministrationen belastas ytterligare med bl.a. förberedelsearbete för, utbildning av taxeringsfunktionärer till och genomförandet av fastighetstaxeringen. En framflyttning av den allmänna fastighetstaxeringen skulle väsentligen underlätta arbetssituationen för berörd personal och myndigheter. Det kan nämnas att den föregående allmänna fastighetstaxeringen som ägde rum år 1981 rätteligen skulle ha skett år 1980. Anledningen till framflyttningen var bl.a. att en fastighetstaxering år 1980 skulle ha ägt rum under samma år som genomförandet av det nya taxeringsförfarandet i första instans, den s.k. RS-reformen.

Även andra skäl talar för en framflyttning. 1976 års fastighetstaxeringskommitté (Fi 1976:05) kommer enligt vad jag har inhämtat att under år 1983 avlämna ett betänkande med överväganden om en s.k. rullande fastighetstaxering, som skulle innebära bl.a. en omräkning av taxeringsvärdena med hänsyn till prisutvecklingen. Vidare har den nyligen tillkallade bostadskommittén (Bo 1982:02) enligt sina direktiv att se över frågor om bostadsbeskattningen. I direktiven nämns bl.a. att de synpunkter som fastighetstaxeringskommittén kommer att redovisa bör vara av intresse för kommitténs arbete. Vidare nämns att kommitténs överväganden i huvudsak bör redovisas senast under det första halvåret 1984 och att utredningsarbetet i sin helhet bör vara avslutat vid utgången av år 1984. Enligt min mening finns det anledning att redan nu flytta fram nästa allmänna fastighetstaxering för att resultatet av dessa utredningar skall kunna beaktas innan slutlig ställning tas till hur och när eventuell allmän fastighetstaxering skall ske.

En fråga som inställer sig är vad en framflyttning av fastighetstaxeringen skulle innebära för det allmänna i fråga om bl.a. ändrade skatteintäkter och för fastighetsägaren. Till en början vill jag nämna att en framflyttning innebär en besparing genom att kostnaderna för att genomföra fastighetstaxeringen skjuts framåt i tiden. En framflyttning medför vidare att den

höjning av taxeringsvärdena som eventuellt kan väntas med hänsyn till prisutvecklingen på fastigheter kommer snare. Detta innebär ett visst inkomstbortfall för det allmänna jämfört med om den högre taxeringsvärdenivån hade kunnat läggas till grund för inkomstbeskattningen år 1987. Inkomstbortfallet torde emellertid till viss del återvinnas genom att taxeringsvärdena, under de återstående åren av den femåriga taxeringsperiod som gäller om framflyttning inte sker, kommer att ligga högre. Stigande fastighetspriser kommer nämligen i större utsträckning att slå igenom i den prisstatistik som ligger till grund för fastighetstaxeringen. Om fastighetspriserna skulle ändras i större utsträckning finns möjligheten att reglera det allmännas inkomster och fastighetsägarens utgifter genom att ändra den s.k. villaschablonen och/eller det s.k. repartitionstalet som är avgörande för den kommunala garantibeskattningen. Villaschablonen har vid ett tidigare tillfälle, år 1977, justerats mellan två allmänna fastighetstaxeringar. Detta skedde främst med hänsyn till att prisutvecklingen för småhus var snabb, varigenom taxeringsvärdena kom att ligga långt under den avsedda nivån i förhållande till marknadsvärdena. En annan möjlighet att utan fastighetstaxering anpassa beskattningen till prisutvecklingen är att göra en generell ändring av taxeringsvärdena. Det är emellertid f.n. mycket svårt att bedöma hur prisutvecklingen kommer att bli. Enligt vad jag har erfarit visar tillgänglig prisstatistik att prisutvecklingen på fastigheter sedan värdetidpunkten för 1981 års allmänna fastighetstaxering har varit måttlig. Jag anser därför inte några vägande ekonomiska skäl föreligga mot en framflyttning av fastighetstaxeringen.

Jag föreslår därför att nästa allmänna fastighetstaxering flyttas framåt i tiden. Enligt min mening bör framflyttningen nu begränsas till ett år. Nästa allmänna fastighetstaxering skall då ske år 1987 och därefter vart femte år.

2.2.4 Beskattning av tjänstepension som utbetalas efter den pensionsberättigades frånfälle

De statliga personalpensionerna är sedan den 1 juli 1959 konstruerade som bruttopensioner. Personalpensionerna skall samordnas med socialförsäkringsförmåner (folkpension, ATP m.m.). Samordningen innebär att arbetstagaren är tillförsäkrad en viss pensionsnivå, i vilken folkpension och ATP helt eller delvis räknas in. Om pensionstagaren inte har rätt till socialförsäkringsförmåner, utgörs bruttobeloppet i sin helhet av personalpension. Om socialförsäkringsförmånerna är större än bruttobeloppet – vilket kan inträffa om arbetstagaren t.ex. har haft ATP-grundande inkomster samtidigt från flera arbetsgivare – utgår ingen statlig personalpension.

Utbetalningen av personalpension som samordnas med socialförsäkringsförmån sker centralt av statens löne- och pensionsverk, SPV, genom en utbetalningshandling, sedan skatteavdrag har gjorts på det totala förmånsbeloppet.

Personalpensionen utgår i regel t.o.m. den dag då en månad har förflutit efter förmånstagarens frånfälle. Däremot utgår folkpension och ATP bara t.o.m. den kalendermånad varunder den pensionsberättigade har avlidit.

Vid utbetalning av pensionsbelopp som belöper på tid efter förmånstagarens död redovisar SPV den del av pensionen, som inte utgörs av socialförsäkringsförmån som icke skattepliktig inkomst. Uppgift om denna lämnas således inte till skattemyndigheterna.

Till stöd för sitt förfaringsätt åberopar SPV följande uttalande av riksskattenämnden den 30 januari 1961. "Av uttalanden i förarbetena till 1947 års allmänna tjänstepensionsreglemente och 1947 års allmänna familjepensionsreglemente får anses framgå, att den sista månadsutbetalningen efter förmånstagares död avsetts skola utgöra begravningshjälp och förty är skattefri. Denna princip får anses vara bibehållen i 1959 års allmänna tjänstepensionsreglemente. Däremot torde icke finnas något motsvarande uttalande till stöd för att utbetalade socialförsäkringsförmåner, hänförliga till tid efter förmånstagares död, skulle hava karaktär av begravningshjälp. Enligt nämndens mening bör därför, vid utbetalning av samordnade förmåner för den sista månadsperioden efter förmånstagares död, skattefrihet anses föreligga endast för den del av det utbetalade beloppet, som är att hänföra till personalpensionsförmåner."

Sedan gammalt har tjänstepension utbetalats under en viss tid efter förmånstagarens frånfälle och den har tidigare i sin helhet betraktats som en skattefri begravningshjälp. Numera utgörs emellertid – som tidigare nämnts – de pensionsbelopp som belöper på tiden efter dödsfallet till större eller mindre del av socialförsäkringsförmån, som i sin helhet är skattepliktig. Det är alltså endast den resterande delen av pensionen, den s.k. kompletteringspensionen, som är skattefri. Det inbördes förhållandet mellan den skattebelagda socialförsäkringsförmånen och den skattefria kompletteringspensionen varierar alltefter vilken dag i månaden dödsfallet har ägt rum.

Enligt min mening är det mindre lämpligt att en viss, i förväg obestämd del av den statliga tjänstepensionen undantas från beskattning. Det förtjänar att påpekas att det inte förekommer någon motsvarande skattefrihet för pensionsbelopp som betalas ut enligt icke-statliga pensionssystem efter pensionärens död.

Jag anser därför att hela den tjänstepension som betalas ut efter pensionstagarens död i framtiden bör utgöra skattepliktig inkomst. En regel om detta bör tas in i punkt 1 av anvisningarna till 19 § KL. Jag har i denna fråga samrått med chefen för civildepartementet.

2.2.5 Återbetalning av vissa räntebidrag

Enligt bl.a. 36–38 §§ bostadsfinansieringsförordningen (1974:946) utgår statligt lånestöd i form av räntebidrag. Sådana bidrag utgörs, i princip, av skillnaden mellan å ena sidan de faktiska räntekostnaderna för vissa

bostadslån och å andra sidan en av staten garanterad räntekostnad för lånen i fråga.

I skattehänseende behandlas räntebidragen på följande sätt.

Enligt punkt 7 av anvisningarna till 24 § KL skall räntebidrag inte tas upp som skattepliktig intäkt. Av 20 § KL framgår att avdrag för ränta på lånet, i fastigheten nedlagt kapital endast får ske med det belopp varmed räntan har överstigit räntebidraget. Den omständigheten att en fastighetsägare har fått räntebidrag har således, trots att bidraget inte är skattepliktigt, påverkat den taxerade inkomsten så att denna blivit högre än annars hade varit fallet.

Det har nu visat sig att räntebidrag i vissa fall har betalats ut med för höga belopp och att återkrav framställts. I praktiken sker återbetalningen antingen genom att det återkrävda beloppet kvittas mot framtida bidrag som fastighetsägaren är berättigad till eller genom särskild återbetalning.

Det saknas f.n. uttryckliga regler hur återbetalningarna skall behandlas i skattehänseende. Enligt min mening bör de återbetalade beloppen i princip få dras av vid inkomsttaxeringen. Frågan bör uttryckligen regleras i lag.

En första fråga blir då i vilken förvärvskälla ett sådant avdrag bör medges. Om den skattskyldige har kvar fastigheten i fråga skulle avdrag i samma förvärvskälla få göras med det återbetalade beloppet. Som jag nyss nämnde sker ofta en kvittning i dessa fall. Det kan emellertid tänkas att fastigheten sålts och i ett sådant fall skulle den skattskyldige likväl få redovisa fastigheten i sin deklaration bara för avdragsrättens vidkommande. Om den skattskyldige har bytt hemortskommun blir en effekt också att han inte medges avdrag vid den kommunala taxeringen i den nya kommunen. För att i möjligaste mån undvika en olika behandling bör enligt min mening avdrag göras i förvärvskällan kapital.

En annan fråga gäller vilket belopp som skall få dras av. I normalfallet blir detta lika med det faktiskt återbetalade beloppet. Det kan emellertid hända att skattelättnaden under tidigare år varit större än vad som egentligen varit avsett. Tidigare kunde nämligen makar genom att fördela äganderätt och betalningsansvar ordna så att ränteavdrag kunde göras av den ene medan den andre stod som mottagare av det icke skattepliktiga räntebidraget. Denna möjlighet stoppades genom lagstiftning år 1980 (SFS 1980:1054). Mot denna bakgrund bör vid återbetalning avdrag bara medges för den del av det återbetalade beloppet som tidigare verkligen har avräknats från erlagd ränta vid beskattningen.

3 Upprättade lagförslag

I enlighet med det anförda har inom finansdepartementet upprättats förslag till

1. lag om ändring i taxeringslagen (1956:623).
2. lag om ändring i lagen (1951:763) om beräkning av statlig inkomstskatt

för ackumulerad inkomst,

3. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),

4. lag om ändring i lagen (1982:1193) om skattereduktion för fackföreningsavgift,

5. lag om ändring i skatteregisterlagen (1980:343),

6. lag om tid för allmän fastighetstaxering.

Förslagen bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga*¹.

4 Specialmotivering

4.1 Taxeringslagen (1956:623)

25 §

I denna paragraf regleras vad den allmänna självdeklarationen skall innehålla. De uppgifter som ingår i beräkningen av underlag för tilläggsbe-
lopp, UTB, framgår i betydande utsträckning redan av denna. Detta gäller medgivna underskottsavdrag och förlustavdrag, liksom de uppgifter som behövs för den särskilda kvittningen mellan underskott av schablontaxerad fastighet och inkomst av kapital vilken skall ske ex officio. När det gäller övriga särskilda kvittningsfall liksom avdrag för sparade underskott krävs det ett yrkande av den skattskyldige som då också har att förebbringa den utredning som behövs. Det är således bara i fråga om räntetillägg som en ny uppgiftsskyldighet behöver åläggas de skattskyldiga. Sådan skyldighet skall åvila samtliga skattskyldiga för vilka räntetillägg skall ingå i UTB. Uppgift skall lämnas om själva räntetillägget och om grunderna för beräkningen.

Det kan tilläggas att det därutöver i vissa fall kan ankomma på den skattskyldige att lämna en sammanställning för beräkning av UTB. I den mån denna innehåller uppgifter som redan lämnas i deklarationen är det då inte fråga om någon ny skyldighet utan endast om en tillämpning av regeln i 23 § taxeringslagen (1956:623), TL, att deklaration skall lämnas på fastställt formulär.

37 § 2 mom.

För kontroll av att den skattskyldige har fullgjort sin uppgiftsskyldighet i fråga om räntetillägg på grund av räntefritt eller lågförräntat lån föreslås en skyldighet för arbets- och uppdragsgivare att i kontrolluppgift lämna uppgift om sådana lån. Uppgifterna skall avse lånebelopp och – om ränta har erlagts – räntesats eller erlagd ränta. I sammanhanget kan nämnas att man i övriga fall av räntetillägg kan utläsa av redan befintliga uppgifter i deklarationen att sådant skall beräknas.

¹ Bilagan har uteslutits här. Förslagen är likalydande med dem som är fogade till propositionen bortsett från en redaktionell ändring.

68 §

I paragrafen ges regler om uppgifter som skall antecknas i skattelängden vid införing av taxeringsnämndens beslut. Här tillkommer att anteckning skall ske om räntetillägg och UTB. Som framgått av den allmänna motiveringen skall UTB fastställas för samtliga skattskyldiga och beslutet skall utan någon längdföringsgräns antecknas i skattelängden.

Vidare föreslås följdändringar till riksdagsbeslut under hösten (prop. 1982/83:50 bil. 2, SkU 15, rskr 106, SFS 1982:1192 och 1194). Som en följd av införandet av en hyreshusavgift skall anteckning ske om underlag för avgiften. Hänvisningen till 5 § lagen (1980:1047) om skattereduktion för aktieutdelning utgår, eftersom lagen har upphävts.

I lagrummet utgår slutligen en hänvisning till 2 § 5 mom. uppbördslagen (1953:272), eftersom momentet numera är upphävt.

72 a §

Bestämmelserna i paragrafen ger lokal skattemyndighet befogenhet att rätta vissa förbiseenden vid taxeringen. Här föreslås två följdändringar till inkomstskattereformen. I andra stycket 5 ges sådan rättelsemöjlighet i fråga om det s.k. kapitalförsäkringsavdraget. Detta slopades emellertid i samband med skattereformen och denna bestämmelse utgår därför. Vidare föreslås i andra stycket 8 en redaktionell ändring med anledning av att bestämmelserna om gemensam skatteberäkning på makars B-inkomster har flyttats från 11 § 1 mom. SIL till 11 § 3 mom. SIL. I sammanhanget kan påpekas att det inte är nödvändigt med någon ändring av lagrummet för att lokala skattemyndigheter skall kunna rätta även förbiseenden vid beräkning av UTB.

4.2 Lagen (1951:763) om ackumulerad inkomst

1 §

I lagrummet angås liksom nu sättet för beräkning av den statliga inkomstskatten för ackumulerad inkomst.

I första stycket anges att inkomsten skall fördelas på det antal år som den hänför sig till. Vidare regleras hur genomsnittsberäkningen skall ske. Förutom reglerna om genomsnittsberäkningen har i lagrummet även tillägg gjorts med tanke på att den statliga inkomstskatten efter inkomstskattereformen skall utgå i form av grundbelopp och tilläggsbelopp. Även tilläggsbelopp skall omfattas av den särskilda beräkningen. I tydlighetens namn bör påpekas att den statliga inkomstskatten – även om den är uppdelad i två komponenter – likväl är att se som en enda skatt. Det kan alltså inte komma i fråga med särskild skatteberäkning för t.ex. bara grundbelopp men inte tilläggsbelopp. Liksom hittills kompletteras lagrummet med ett räkneexempel i punkt 2 av anvisningarna.

I andra stycket har en redaktionell ändring gjorts.

Det nuvarande tredje stycket är i och med inkomstskattereformen överspelat. Begreppet grundbelopp är nämligen för framtiden en del av den statliga inkomstskatten och inte som tidigare ett instrument för att bestämma skatteuttaget. I stället har en ny bestämmelse intagits av innebörd att den s.k. begränsningsregeln inte skall tillämpas samtidigt med reglerna om ackumulerad inkomst. Det alternativ skall väljas som leder till lägst skatt. Detta överensstämmer f.ö. med gällande praxis. Jag vill i sammanhanget erinra om att den s.k. marginalskaftespärren skall tillämpas även vid skatteberäkning i förevarande fall. Detta bör inte heller vara förenat med några större praktiska svårigheter eftersom med mitt förslag bara ett grundbelopp och ett tilläggsbelopp skall beräknas. Vid den särskilda skatteberäkningen skall därför regeln tillämpas med utgångspunkt i det senaste årets kommunala skattesats. Någon särskild bestämmelse om marginalskaftespärrens tillämplighet behövs inte eftersom den ingår i sättet för beräkning av statlig inkomstskatt.

2 och 7 §§

I dessa lagrum har ändringar gjorts så att även UTB kan beaktas i förekommande fall.

Punkt 2 av anvisningarna till 1 §

I denna anvisningspunkt finns liksom tidigare ett räkneexempel för att närmare belysa skatteberäkningen.

De nya reglerna innebär att man skall beräkna genomsnittlig beskattningsbar inkomst och genomsnittligt UTB för de senaste tre åren. Härvid skall den ackumulerade inkomsten inte tas med. Vid beräkningen av genomsnittligt UTB skall givetvis underlaget tas med även om tilläggsbelopp inte har utgått något visst år.

Såväl genomsnittsbeloppet som den del av den ackumulerade inkomsten som är hänförlig till varje år skall avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

I sista stycket regleras hur beräkningen skall ske då någon under samma år har uppburit flera ackumulerade inkomster och dessa hänför sig till olika antal år. Även här krävs en justering av reglerna. Förslaget innebär att varje ackumulerad inkomst delas upp i årsbelopp. Ett årsbelopp av varje inkomst läggs sedan samman. Skatt beräknas på summan enligt samma regler som om det bara hade varit fråga om en ackumulerad inkomst. Den framräknade skatten fördelas proportionellt på de årsbelopp som har sammanlagts, varefter multipliceringen sker.

Ett exempel får belysa det sagda. En person uppbur ett år en ackumulerad inkomst på 50 000 kr. som hänför sig till tio år och en ackumulerad inkomst på 30 000 kr. som hänför sig till tre år. Årsbeloppen blir då 5 000 kr. resp. 10 000 kr. och dessa belopp sammanläggs. Den genomsnittliga beskattnings-

bara inkomsten antas uppgå till 85 000 kr. Grundbelopp beräknas på 15 000 kr. i skiktet 85 000–100 000 kr. Av den framräknade skatten, 3 000 kr., belöper 1 000 kr. på årsbeloppet av den förra ackumulerade inkomsten och 2 000 kr. på årsbeloppet av den senare. Grundbeloppet på de ackumulerade inkomsterna blir 1 000 kr. multiplicerat med tio och 2 000 kr. multiplicerat med tre eller 16 000 kr.

För att en sådan gemensam beräkning skall vara möjlig krävs att genomsnittsberäkningen i fråga om beskattningsbar inkomst resp. UTB avser lika många år. En bestämmelse har därför införts om att den ackumulerad inkomsten i dessa fall alltid skall anses avse minst tre år.

Punkt 3 av anvisningarna till 1 §

I denna anvisningspunkt regleras beskattningen av makar vid beräkning av skatt för ackumulerad inkomst. Den nuvarande hänvisningen till 9 § 3 mom. SIL som reglerar frågan om beskattningsbar A- resp. B-inkomst har ändrats till 11 § 3 mom. samma lag där numera motsvarande regler finns. Fr.o.m. 1986 års taxering begränsas sambeskattningen till att avse beräkningen av tilläggsbelopp. Under inkomstskattereformens övergångsår gäller dock enligt 6 § PromL att sambeskattning skall ske vid beräkning av grundbelopp. Enligt nämnda lagrum skall de äldre bestämmelserna i bl.a. 9 § 3 mom. SIL tillämpas vid 1984 och 1985 års taxeringar. Motsvarande kommer då att gälla i fråga om skatteberäkningen för ackumulerad inkomst.

Den treåriga genomsnittsberäkning som för framtiden skall ske måste även i förekommande fall innefatta en uppdelning på A- resp. B-underlag. B-underlaget utgörs enligt 11 § 3 mom. SIL av den skattskyldiges B-inkomster varvid dock 5 000 kr. skall behandlas som A-inkomst. Beräkningen kan åskådliggöras på följande sätt. En person har under tre år beskattningsbar inkomst och UTB på 145 000 kr., 115 000 kr. samt 130 000 kr. vari ingår B-inkomster på 30 000 kr., 15 000 kr. samt 30 000 kr. Maken har lägre A-inkomst och B-inkomster på 20 000 kr., 10 000 kr. och 15 000 kr. Den genomsnittliga beskattningsbara inkomsten för den skattskyldige blir 130 000 kr. Beräkningen av tilläggsbelopp grundas på ett genomsnittligt A-underlag på 110 000 kr., ett genomsnittligt B-underlag för den skattskyldige på 20 000 kr. och för hans make på 10 000 kr.

Om den skattskyldiges samtaxeringsförhållanden har förändrats under treårsperioden så skall makes inkomst beaktas bara för de år då samtaxering har ägt rum.

I kraftträdande- och övergångsbestämmelserna

Vid 1986 års taxering finns för första gången fastställda UTB för en hel treårsperiod. Mot bl.a. denna bakgrund kan det vara lämpligt att tillämpa de nya reglerna fullt ut första gången i fråga om ackumulerad inkomst som skall tas till beskattning vid 1986 års taxering.

För 1984 och 1985 års taxeringar bör särskilda övergångsregler gälla. Vid dessa taxeringar bör alltjämt skatteberäkning ske enligt nu gällande regler som innebär att skatten beräknas särskilt för varje år, låt vara med användning av det sista årets skatteskala. Redan vid dessa taxeringar skall emellertid skatteberäkningen avse såväl grundbelopp som tilläggsbelopp. Vid dessa års taxeringar skall även UTB fastställas. Något UTB finns dock inte före 1984 års taxering varför tidigare års beskattningsbara inkomster bör få utgöra även UTB.

4.3 Kommunalskattelagen (1928:370)

32 § 3 mom.

I lagrummet finns bestämmelser som i vissa hänseenden likställer skogsvårdsstyrelse med statlig myndighet. Förslaget innebär att denna bestämmelse upphävs. Genom att skogsvårdsstyrelserna fr.o.m. den 1 juli 1981 har fått ställningen av statliga myndigheter har bestämmelsen blivit onödig.

Punkt 1 av anvisningarna till 19 §

I denna anvisningspunkt finns bestämmelser om vissa förmåner som inte utgör skattepliktig inkomst. I första stycket upptas därvid bl.a. begravningshjälp. Som utvecklats i den allmänna motiveringen (avsnitt 2.2.4) skall i framtiden statlig tjänstepension även för tid efter dödsfallet i sin helhet utgöra skattepliktig inkomst. Här har därför gjorts ett tillägg att sådan pension inte behandlas som begravningshjälp. I övrigt har uttryckssätten i stycket moderniserats.

Punkt 4 av anvisningarna till 32 §

Ändringen är av samma art som i fråga om 32 § 3 mom.

Punkt 5 av anvisningarna till 39 §

I en ny punkt 5 av anvisningarna till 39 § KL har tagits in reglerna om den skattemässiga behandlingen av återbetalade räntebidrag. Som framhållits i den allmänna motiveringen skall avdrag för sådana återbetalningar göras i förvärvskällan kapital och detta skall gälla även om återbetalningen skett genom kvittning. I sistnämnda fall får den skattskyldige bryta ut den kvittade delen och hänföra den till förvärvskällan kapital. Det får ankomma på berörda myndigheter att lämna närmare information i dessa fall.

Frågan huruvida avdrag skall få göras för hela det belopp som återbetalas beror som framhållits i den allmänna motiveringen på i vad mån avräkning verkligen har skett tidigare. Detta är något som får utredas i varje särskilt fall. Jag vill dock erinra om att sådan utredning inte fordras i fråga om räntebidrag som betalats ut efter den 1 januari 1981.

Anvisningarna till 47 §

Genom lagstiftning år 1980 (prop. 1980/81:42, SkU 11, rskr 94, SFS 1980:1054) sänktes procenttalet för beräkning av garantibelopp, repartitionstalet, från 2 till 1 1/2. Av förbiseende skedde därvid inte någon ändring av förevarande lagrum som innehåller exempel för beräkning av garantibelopp, när beskattningsåret omfattar annan tid än tolv månader eller fastigheten inte har innehaft hela året. Förslaget innebär att en sådan följdändring genomförs. Därvid har även i exemplen använda årtal ändrats.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna

De nya bestämmelserna i punkt 1 av anvisningarna till 19 § angående pension för tid efter förmånstagarens död skall tillämpas första gången vid 1985 års taxering, dvs. på pensionsbelopp som utbetalas fr.o.m. den 1 januari 1984.

Den nya punkt 5 av anvisningarna till 39 § ges tillämpning fr.o.m. 1978 års taxering, eftersom återkraven började under år 1977. För att säkerställa rätten till avdrag vid tidigare års taxeringar föreskrivs för dessa rätt till besvär i särskild ordning enligt 100 § TL. Denna rätt omfattar även 1983 års taxering trots att den ordinarie besvärstiden för den skattskyldige där går ut först den 29 februari 1984. Skälet är att en längre besvärstid än normalt framstår som befogad med hänsyn till att de nya reglerna inte har förelegat vid deklarationstillfället och eventuellt inte heller vid taxeringsnämndens behandling av ärendet. Besvär enligt 100 § TL får anföras inom fem år från utgången av taxeringsåret. Eftersom de nya reglerna innebär att en avdragsrätt införs, föreligger inte hinder mot att låta dem bli tillämpliga även bakåt i tiden.

I punkt 4 av övergångsbestämmelserna finns en regel som anknyter till motsvarande regel vid en tidigare ändring i samma lagrum (SFS 1981:1203). Bakgrunden är ändringen av basbeloppet till att avse helt år i stället för viss månad.

Övriga nya bestämmelser skall tillämpas första gången vid 1984 års taxering. De nya bestämmelserna i 19 § kommer alltså att tillämpas på stipendier som utbetalas fr.o.m. den 1 januari 1983. Något hinder häremot föreligger inte, eftersom ändringen endast innebär undantag från hittillsvarande skattskyldighet.

4.4 Lagen (1982:1193) om skattereduktion för fackföreningsavgift

Till lagen om skattereduktion för fackföreningsavgift har fogats en ny bestämmelse, 5 §, som närmare anger hur uppgiftslämnandet skall gå till för att skattereduktion skall kunna medges för erlagd fackföreningsavgift.

I lagrummet anges de två alternativ som står den enskilde fackföreningsmedlemmen till buds. Antingen kan yrkandet – innehållande uppgift om

personnummer och erlagd avgift – framställas genom den egna organisationen till RSV eller så kan den enskilde själv hos den lokala skattemyndigheten framställa sitt önskemål. Vidare regleras de olika tidsfrister som skall gälla beroende på hur uppgifterna lämnas.

4.5 Skatteregisterlagen (1980:343)

Skattereduktionen för fackföreningsavgift har föranlett två justeringar i skatteregisterlagen. I 7 § har intagits en bestämmelse att det centrala skatteregistret även får innehålla uppgift för beräkning av ifrågavarande skattereduktion. I 10 § har ändringar gjorts så att länsstyrelse och lokal skattemyndighet samt RSV får terminalåtkomst. För de båda förstnämnda är åtkomsten begränsad till uppgifter som hänför sig till det egna länet.

4.6 Lag om tid för allmän fastighetstaxering

Framflyttningen av den allmänna fastighetstaxeringen som skulle ha ägt rum år 1986 har reglerats genom en ny särskild lag om tid för allmän fastighetstaxering. I denna föreskrivs att nästa allmänna fastighetstaxering skall äga rum år 1987. Samtidigt förordnas att den nuvarande lagen (1977:455) om tid för allmän fastighetstaxering skall upphöra att gälla.

5 Hemställan

Jag hemställer att lagrådets yttrande inhämtas över förslagen till

1. lag om ändring i taxeringslagen (1956:623),
2. lag om ändring i lagen (1951:763) om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst,
3. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
4. lag om ändring i lagen (1982:1193) om skattereduktion för fackföreningsavgift,
5. lag om ändring i skatteregisterlagen (1980:343),
6. lag om tid för allmän fastighetstaxering.

6 Beslut

Regeringen beslutar i enlighet med föredragandens hemställan.

LAGRÅDET

Utdrag
PROTOKOLL
vid sammanträde
1983-03-17

Närvarande: f.d. regeringsrådet Paulsson, regeringsrådet Delin, justitierådet Bengtsson

Enligt protokoll vid regeringssammanträde den 3 mars 1983 har regeringen på hemställan av statsrådet och chefen för finansdepartementet Feldt beslutat inhämta lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i taxeringslagen (1956:623),
2. lag om ändring i lagen (1951:763) om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst,
3. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
4. lag om ändring i lagen (1982:1193) om skattereduktion för fackföreningsavgift,
5. lag om ändring i skatteregisterlagen (1980:343),
6. lag om tid för allmän fastighetstaxering.

Förslagen har inför lagrådet föredragits av kammarrättsrådet Bodil Hulgaard.

Förslagen föranleder följande yttrande av *lagrådet*.

Föredragningen inför lagrådet har till stor del ägt rum innan lagförslagen ännu fått sin slutliga utformning. Vid den därvid företagna granskningen har lagrådet i vissa hänseenden framfört erinringar och ändringsförslag av främst redaktionell art, vilka beaktats i de genom remissen överlämnade lagförslagen.

Lag om ändring i kommunalskattelagen

Ändringen i 19 § framstår formellt som en inskränkning av skattefriheten. Från denna synpunkt kunde föreskriften i övergångsbestämmelserna, att ändringen skall tillämpas första gången vid 1984 års taxering, synas innebära en sådan retroaktiv skattelagstiftning som förbjuds enligt 2 kap. 10 § andra stycket regeringsformen. Emellertid står det klart, att den nu ändrade regeln om stipendiars skattefrihet enligt fast praxis tolkas på ett sätt som medför att den nya bestämmelsen i realiteten framstår som fördelaktigare för den skattskyldige. Lagändringen inger därför inte några betänkligheter med hänsyn till grundlagsregeln.

Lag om ändring i lagen om skattereduktion för fackföreningsavgift

De integritetsproblem som uppkommer genom möjligheten till skattereduktion för fackföreningsavgift har uppmärksamats av riksdagen, varvid understrukits att en ADB-lösning måste utformas så att den inte kränker den

enskildes integritet. Genom att lagstiftningen utformats som en rätt till skattereduktion är det ofrånkomligt att man av skattelängden kan komma att dra slutsatser om den skattskyldiges medlemsskap i fackförening. Så till vida har den skattskyldige dock möjlighet att skydda sig att han kan tillse att reduktion över huvud taget inte blir aktuell för hans vidkommande; han får alltså underlåta att framställa yrkande härom. Med den lösning som föreslås i remissen blir han härvid beroende av arbetstagarorganisationens handlande. Det kan inte uteslutas att på grund av missförstånd eller förbiscende organisationen utan hans samtycke begär reduktion enligt lagen. Med hänsyn härtill synes det önskvärt att den skattskyldige får möjlighet att, lämpligen i samband med sin självdeklaration, på ett enkelt och otvetydigt sätt förklara att han inte önskar skattereduktion. En sådan förklaring skulle då få till följd att ett reduktionsyrkande genom facket inte under några förhållanden vinner beaktande. Naturligtvis är den skattskyldige oförhindrad att senare, om han kommer på andra tankar, själv yrka reduktion i den ordning paragrafen anger. Lagrådet ifrågasätter om inte en lösning efter dessa linjer bör övervägas. Förslagsvis kunde då som ett andra stycke i 5 § tilläggas följande: "Ett yrkande som framställts av organisationen skall inte beaktas, om den skattskyldige i sin självdeklaration eller annars, dock senast den 30 september taxeringsåret, ger till känna att han avstår från skattereduktion."

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1983-03-24

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden Lundkvist, Feldt, Sigurdsen, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Andersson, Rainer, Boström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström

Föredragande: statsrådet Feldt

Proposition om följdlagstiftning till inkomstskattereformen, m. m.

Föredraganden anmäler lagrådets yttrande¹ över förslag till

1. lag om ändring i taxeringslagen (1956:623),
2. lag om ändring i lagen (1951:763) om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst,
3. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
4. lag om ändring i lagen (1982:1193) om skattereduktion för fackföreningsavgift,
5. lag om ändring i skatteregisterlagen (1980:343),
6. lag om tid för allmän fastighetstaxering.

Föredraganden redogör för lagrådets yttrande och anför.

Lag om ändring i kommunalskattelagen

Vad lagrådet anfört i fråga om förslaget till ändring i 19 § kommunalskattelagen föranleder ingen kommentar från min sida.

Lag om ändring i lagen om skattereduktion för fackföreningsavgift

Beträffande skattereduktionen för fackföreningsavgift har lagrådet ifrågasatt om inte en viss komplettering borde övervägas. I så fall skulle ett tillägg göras av innebörd att ett yrkande som framställts av organisation inte skulle beaktas om den skattskyldige i sin deklaration eller på annat sätt inom en viss tid gett till känna att han avstod från skattereduktion.

Jag vill för egen del nämna följande. Genom att – som lagrådet också framhåller – lagstiftningen utformats som en rätt till skattereduktion är det ofrånkomligt att tillhörighet till fackförening kommer att framgå av skattelängd. Det är givetvis angeläget att reglerna för själva yrkandet ges en

¹Beslut om lagrådsremiss fattat vid regeringssammanträde den 3 mars 1983.

sådan form att den enskildes integritet inte kränks. Enligt min mening är det tveksamt om den av lagrådet ifrågasatta kompletteringen innebär någon större ändring i förhållande till det remitterade förslaget. För det första så torde en regel om att skattskyldig i sin deklaration skall ge till känna något som inte direkt berörs i deklarationen ofta förbises av de skattskyldiga. Till detta kommer vissa praktiska problem hur taxeringsnämnderna skall hantera tillkännagivanden av detta slag. Vidare vill jag betona att även enligt det remitterade förslaget så finns alltid möjligheten för den skattskyldige, inte bara att själv yrka skattereduktion, utan även att hos lokal skattemyndighet återkalla ett yrkande som organisationen framställt. Att för dessa fall införa särskilda regler anser jag inte påkallat.

Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att antaga de av lagrådet granskade förslagen.

Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredraganden har lagt fram.

Innehåll

Proposition	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Författningsförslag	2
1 Förslag till lag om ändring i taxeringslagen (1956:623)	2
2 Förslag till lag om ändring i lagen (1951:763) om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst	9
3 Förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)	14
4 Förslag till lag om ändring i lagen (1982:1193) om skattereduktion för fackföreningsavgift	22
5 Förslag till lag om ändring i skatteregisterlagen (1980:343) ...	23
6 Förslag till lag om tid för allmän fastighetstaxering	26
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde 1983-03-03	27
1 Inledning	27
2 Allmän motivering	27
2.1 Följdändringar till inkomstskattereformen	27
2.1.1 Utformningen av inkomstskattereformen	27
2.1.2 Taxeringsförfarandet	29
2.1.3 Beskattning av ackumulerad inkomst	35
2.2 Övriga frågor	36
2.2.1 Fackföreningsavgiften	36
2.2.2 Beskattningen av stipendier	39
2.2.3 Framflyttning av tid för allmän fastighetstaxering	41
2.2.4 Beskattning av tjänstepension som utbetalas efter den pensionsberättigades frånfälle	43
2.2.5 Återbetalning av vissa räntebidrag	44
3 Upprättade lagförslag	45
4 Specialmotivering	46
4.1 Taxeringslagen (1956:623)	46
4.2 Lagen (1951:763) om ackumulerad inkomst	47
4.3 Kommunalskattelagen (1928:370)	50
4.4 Lagen (1982:1193) om skattereduktion för fackföreningsavgift	51
4.5 Skatteregisterlagen (1980:343)	52
4.6 Lag om tid för allmän fastighetstaxering	52
5 Hemställan	52
6 Beslut	52
Utdrag ur lagrådets protokoll 1983-03-17	53
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde 1983-03-24	55

